

opdraget att göra propositioner till en öfverens-
kommelse. Förslaget gick ut derpå, att H. M.
skulle få en årlig summa af 50,000 Pund, om hon
afsade sig titlar och rättigheter som Drottning
af England och valde sitt hemvist utom Stor-
Britanniska området. Dessa förslag förkastades
med indignation. En snar resa till England be-
släts och påskyndades af ett missförstånd (såsom
det sedermera blifvit förklaradt.) Lord Hutchin-
son hade nemligen af en händelse sagt, att han
hvarje ögonblick väntade en courier från Paris.
Drottningen föreställde sig, att en sådan courier,
i ett land där hon blifvit behandlad med en så
marquerad köld, icke kunde hafva annat än ett
fientligt ändamål och icke medföra annat än hinder
för dess resa. H. M. reste derfor i ögon-
blicket från St. Omer med en sådan brödska, att
Brougham icke fick taga afsked af henne. Ankom-
men till Calais, steg Drottningen genast om bord
på paketbåten och gick i land i Dover d. 5 den-
nes kl. 1, endast åtföljd af Lady Hamilton, Alder-
man Wood (som redan längre in i Frankrike
mött H. M.), hans son och några betjenter. H.
M. emottogs med kanon-salvor och det på stran-
den samlade folkets fröjdeskri. En deputation af
stadens invånare upvaktade med en address och
blef på det nådigaste sätt emottagen. I svaret
hette det: jag hoppas, att den tid skall komma,
då jag får bidraga till mina undersåtars lycka.
Mot kl. $\frac{1}{2}$ till 7 reste Drottningen till Canterbury,
der hon anlände vid nattens inbrytande. Tiota-
sen personer, med 100 tända sacklor, väntade H.
M., och så snart hennes vapn syntes, ropade de
3 särskilda gånger "Lofve Drottning Carolina!"
Hon blef emottagen af Mairen och Borgerskapet,
som, öfverlemnade en lyckönskings-address till
hennes återkomst. — I alla Köpingar och Städer,
som H. M:t genomreste, erfor Hon samma ifver
hos folket att se och betyga henne deras vördnad.
Följande aftonen kl. 7 anlände H. M:t till Lon-
don i öppen vagn, uti hvilken Lady Hamilton
och Hr. Wood äfven befunno sig. I denne sedna-
res hus tog H. M. sitt logis. — En fjerdedels tim-
ma derefter viste sig H. M. på balconen och hel-
sade på folket, som svarade med förnyade hurra-
rop. Om aftonen var staden på flere ställen il-
luminerad, hvarunder åtskilliga hotelser hördes
från en hop löst folk, som utslago fönster och
befallte, att de skulle eclaireras. — Samma upträ-
den förnyades de följande dagarne.

Vid Sessionen i Öfverhuset d. 6 Junii, fram-
lade Grefve Liverpool en Kongl. Proposition,
om nedsättande af ett hemligt Utskott, till gransk-

ning af de papper, som Grefve Liverpool tillika
öfverlemnade, i afseende på Drottningens uplö-
rande efter Hennes bortresa ur landet. Marquis
Landsdown önskade, att den ädle Lorden hade
närmare förklarad sig öfver papperens innehåll och
de ytterligare åtgärder, som man vore sinnad att
föreslå. Han anmärkte, att, då ett dylikt förslag
äfven i Underhuset vore gjort, kunde den följande
undersökningen möjligtvis föranleda en anklagelse,
i hvilken händelse Öfverhuset komme att såsom
Domstol behandla målet. Han föreslog derfor,
att det måtte genast företagas i plenum. — Lord
Liverpool gjorde en ganska märkvärdig juridisk
deduction angående Engelska lagens stadgande om
Drottningar, som gjort sig skyldige till äktenskaps-
brott. Att förföra en Drottning eller en Kron-
prins's gemål eller äldsta Prinsesau är högförräderi.
Den förförda är medbrottslig och således äfven
skyldig till högförräderi. Men en Engelsk Drott-
ning, som utom Konungens Stater med en utlän-
ding begär äktenskapsbrott, gör sig ej skyldig till
högförräderi; ty en utlänning, som ej står under
Konungens af Stora Britannien magt, kan ej dö-
mas brottslig till högförräderi, och således Drott-
ningen ej vara delaktig i ett brott, som ej existe-
rar. I anledning häraf och i anseende till äm-
nets ömtåliga beskaffenhet, trodde Lorden nedsät-
tandet af ett hemligt Utskott vara den lämpligaste
utvägen. Lord Holland understödde Marquis
Landsdowns mening och Lord-Kansleren Grefve
Liverpool's. Dennes motion antogs derpå utan om-
röstning, och Utskottets ledamöter äro redan utsedde.

I sessionen i Underhuset den 6 Junii fram-
lemnade Lord Castlereagh ett dylikt budskap från
Konungen, som det Gr. Liverpool afgifvit i Öf-
verhuset. Hr. Bennett frågade, om det ryktet var
sannt, att man föreslagit Drottningen att afsäga
sig titlar, rättigheter och värdigheter som Engelsk
Drottning, emot en årlig pension af 50,000 Pund
Sterling. Han gjorde denna fråga, emedan, ehuru
oförskämda Ministrarne än vare, han ej trodde
dem vara det nog för att ånsultera Drottningen och
missleda Konungen genom ett dylikt förslag. Han
trodde ej, att en engelsk Minister kunde, utan
Parlamentets samtycke, säga till en Drottning af
England: "Afsäg Er edra titlar och jag skall
gifva Er 50,000 Pund om året," en summa, som
skulle tagas icke utur Kronans, utan ur ett fat-
tigt och utblottadt folks fickor. — Lord Castle-
reagh ville ej inlåta sig i besvarande häraf. Hr.
Beaumont sade, att ett yngradt besvarande af för-
nufliga frågor bevisar, det Ministrarne blygas för
att erkänna saken. — Brougham trodde, att den

äde Lorden och hans Colleger voro färdige att förlora sina platser vid detta tillfälle.

D. 7 Junii framlämnade Brougham ett budskap från Drottningen, som deri säger sig vara återkommen, för att försvara sin angripna heder. Vidare yttrar Hon sin förändran öfver Konungens till parlamentet afgifna budskap, och remitterandet deraf till ett hemligt utskott, hvilket hon ej tror öfverensstämmande med Engelska Rättegångs-principerna.

Frankrike. Den 2 Junii, då Hr. Chauvelin bars hem ifrån de Deputerades kammare, bildade sig omkring honom grupper i olika afsigt, af hvilka en ropade: Lefve Konungen! den andra: Lefve Chartan. Icke utan svårighet banade portehais-bärarne sig väg genom mängden. Så snart de voro borta, störtade sig hoparne, 3 å 4000 man starka, på peristilen af Deputerade-Kammaren, hvars medlemmar af venstra sidan till en del insulterades. Ändtligen ankom National-gardet och återställde, ehuru med möda, ordningen; Gensdarmerne patrullerade, men tumultet saktade sig ej fullkomligt förr än det hunnit till Tuilerierne.

Den 3 bildade grupperna sig åter på Ludvig d. 15:s Torg och begäfvö sig till Carousel-platsen. Gallren omkring Borggården och Tuilerie-trädgården tillslötos, garderne trädde under gevär, talrika patruller tågade till Rivoligatan och andra närbelägna gator. En af dessa patruller insulterades och gaf i början blott eld öfver hufvudet på folkmassan; men då kort derpå en ung jurist försökte att frånrycka en soldat dess gevär, gaf denne eld och sköt en af ynglingarna igenom bröstet, så att han straxt derpå dog.

En annan berättelse säger: på Caroussel-platsen lyckades det patrullerne med möda att skin-gra folkhoparne, emedan omkring trettio högst exalterade menniskor alldeles icke ville vika, utan uphöfde de värsta uprorsskri; en af de galnaste fasttogs, men hans kamrater störtade på trupperna och befriade honom med våld. Under den häftigaste striden gaf en soldat, som man kastat till jorden, för att frånrycka honom den fångne, vid sitt upstigande eld och dödade en student, Lallemand. Polis-prefecten, Grefve Anglés; utgaf en förordning, hvori all skockning af flera än tre personer på det strängaste förböds på de platser, hvarst det varit mest oroligt. Från London berättas af den 9, att en expres samma mårton skulle hafva medfört un-

derrättelse om ganska allvarsamma oroligheter, som ägt rum i Paris seduare än d. 6.

D. 3 blef Första Artikeln af vallagsförslaget antagen med 130 röster mot 125. Då hela förslaget hvilat på denna artikel, ser man klart, huru utgången af det hela blifver.

D. 5 skulle debatterne fortsättas; men Cam. Jourdan begynte med besvär öfver tumult-scenerna mot de deputerade, då de återkommo från kammaren. "Det synes ögonskenligen, att ett parti etyrer den beväpnade magten, Jag anklagar icke auctoriteterna; men de synas frukta att ställa sig illa ut med de mäktige. Kammarens värdighet fordrar, att Ministrarne förklara sig." Lafitte upläste bref från den ihjelskjutna Lallemands fader och flera anförvandter; de gifva honom alla de bästa lof-ord. Han hade blifvit dödad, vid det han ropade: vive la Charte! L. yrkade discussionernas uppskjutande, till dess regeringen förklarar sig. — Leseigneur berättade, att han, jemte Girardin, blifvit insulterad och tvungen att ropa: Vive le Roi. "Han måste inberätta det till sina committenter". — Girardin: Presidenten måste sörja för ledamöternas säkerhet. — Sévard: Flera bland den oroliga hopen beklagade den oskickligheten, att ej hafva arresterat Constant; men det behöfdes blott, sade de, ett änsin dugtiga karlar, för att lura ut honom. — Perrier: hundrade menniskor hade förföljt Constants vagn och slagit hans betjent; men ingen hade blifvit arresterad. — Constant: Till mig har man sagt, att man ville åt Lafayette och tvinga honom att ropa: Vive le Roi! Flera känner jag och skall upgifva dem inför rätta. — Kératry intygade vid sin heder, att han hört skrikas: Vive le Roi et à bas la Charte, och blifvit skäld för klubbist, då han framvisade sin pollet som deputerad. — Sigillbovararen: "Kammarens inre police åligger Presidenten, icke Ministrarne. Desse kunde omöjligen ännu vara nog underrättade. Det hade varit önskeligt, att den stora frågan, som sätter kammaren i rörelse, icke utom kammaren blifvit discuterad. Nyss har jag anmärkt, att Lafayettes tal skulle kunna väcka oroligheter. Auctoriteterna hafva då tagit sina mått och steg; men factionerne ty värr äfven sina. — Flere yrkade discussionernas fortsättaende; andra satte sig däremot, och sessionen slutade under gräsligt larm, i det vänstra sidan aflägsnade sig.

STOCKHOLMS COURIER

Måndagen den 26 Junii.

Sine ira, studio et metu.

I anledning af Kongl. Kammar-Collegii underdåniga utlåtande om Skjutsinrättningen (se N:o 43 och 44).

Redaktionen, som ej bordt vägra plats åt följande insände uppsatser och handlingar, kan öfver de deri gjorda anmärkningarne ingen annan förklaring lemna, än att alla Redaktionens upgifter i ämnet äro hämtade, ord för ord, ur Kongl. Kammar-Collegii recenserade underdåniga utlåtande, och att deri ej synes något spår till kännedom af de för Skaraborgs län särskildt meddelte nådiga besluten, eller det från Jemtlands län ingångna underdåniga svaret.

”Öfvertygad, att min Herre ej mindre älskar grundatle upgifter, då de vederlägga misstag, än då de angifva felagtigheter begångne af Embetsmän, har jag trott mig ej böra draga i betänkande att till införande i min Herres Tidning anmäla följande:

”Uti Stockholms Courier N:o 43 anføres, rörande frågan om förändring af skjutsväsendet, hvarom Kongl. Maj:t genom Nådigt Circulär-Bref den 18 Aug. 1810 ålagt Dess Befallningshafvande att inom 4 år derefter inkomma med underdåniga åtlåtanden: ”Uppå *skedd* erinringar hafva ändtligen samtliga Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, utom Landshöfdingen i Jemtland, inkommit med deras underdåniga yttranden, hvilka uti

Nådigt Bref af d. 24 Aug. 1819 blifvit Kammar-Collegium tillställde.”

”Saken förhåller sig likväl annorlunda. Ty redan d. 6 Aug. 1811 besvarades ifrån Jemtland förenämnde Kongl. Maj:ts Nådiga Circulär-Bref; med Kongl. Maj:ts Nådiga tillstånd är hållskjutsen i detta län afskaffad, och gästgifvarne ansvara för resandes fortkomst enligt derom uprättade Contracter.”

”Skulle min Herre önska känna Insändarens af denna Artikel namn, skall det samma med nöje meddelas” *).

”Till Redactionen af Stockholms Courier.”

”Då det, uti en i Stockholms Courier införd framställning angående verkställigheten af den förändring i skjutsnings anstalterne, som Rikens Ständer vid flere Riksdagar påyrkat, föres åtskillige Landshöfdinge-Embeten till last, att icke i behörig tid hafva fullgjort, hvad genom Kongl. Brefvet af den 15 Augusti 1810 varit härom förordnadt, torde Tit. finnas benägen att på enahanda sätt meddela allmänheten tyänne sednare i afskrift härhos bifogade Kongl. Bref, som ådagalägga orsakerna till dröjs-

* Red. anhåller härmedelst, — och har ej annorlunda kunnat göra det — att detta meddelande måtte ske. I annat fall, och om insändarens namn ej kan äfven meddelas allmänheten, ber Redactionen sina läsare ause det insända, såsom grundlöst och till intet gjordt.

målet med ofvannämnde anstalt inom Skaraborgs län. Det förhållande, som, på grund af stadgandet i 1 §. 2 mom. i förstnämnde Kongl. Bref, föranledt det begärde och beviljade anståndet, fortfar ännu i så måtto, som den i Wadsbo härad verkställde, i Kongl. Brevet af den 13 December 1815 omförmälte skjuts-reglering är, ehuru af Kongl. Kammar-Collegium fastställd, likväl i anledning af anförde besvär, som veterligen ej blifvit afgjorde, beroende på Kongl. Maj:ts Nådiga pröfning."

"Af alla de felaktigheter, som med skäl eller oskäl tillvitas Embetsmän, är väl ingen, hvarföre man med god vilja och någorlunda förmåga bör kunna lättare undvika förebråelse, än den, att utan laglig anledning låta ärender hvila; och man har derföre trott sig så mycket mera upkallad att för sin del förklara det anmärkte förhållandet, som framställningen skett i en tidning, hvilken genom oväld förvärfvat sig trovärdighet, då deremot vissa andra, genom den löslighet och ensidighet, hvarmed de, ofta utan att i sitt klander urskilja emellan gällande föreskrifter och verkställigheten deraf, framkasta sine anmärkningar, synas sjelfve bereda sin vederläggning i hvarje uplyst läsares omdöme. Mariestad den 8 Junii 1820.

CASPER EHRENBORG.

"CARL med Guds Nåde, Sveriges, Norriges, Göthes och Wendes Konung &c. &c. &c. Hertig till Schleswig Holstein &c. &c.

"Wår ynnest och Nådiga benägenhet med Gud Alsmächtig Troman Friherre, Landshöfdinge, f. d. Stats-Råd, Commendeur med Stora Korset af Wår Svärds-Orden! Uppå Eder Underdåniga Skrifvelse af den 2 i denna månad, med anmälan,

det J af andragne ordsaker ännu icke kommit i tillfälle att kunna till Oss i underdånighet afgifva den uti Wårt Nådiga Circulair-Bref den 13 Augusti 1810 anbefallde utförliga Berättelse angående Skjutningsanstalterne i det Eder anförtrodde Län, länder Eder härmed till Nådigt svar och behörig efterrättelse, det Wi velat bevilja Eder anstånd till nästkommande eller 1815 års slut, med afgifvande af den Berättelse, rörande Skjutningsanstalterne i Länet, som Wårt ofvannämde Nådiga Circulair-Bref föreskrifver; Wi befalle Eder Gud Alsmächtig Nädelligen. Stockholms Slott den 9 de Augusti 1814.

Under Hans Kongl. Maj:ts
Wår Allernådigste Konungs och Herres
frånvaro

Dess tillförordnade Regering
FRED. GYLLENBORG. M. ROSENBLAD.
CLAES FLEMING. C. LAGERBRING.
J. A. BÖRTZELL.

Till Stats-Rådet, Landshöfdingen Friherre Adlersparre, angående anstånd med Berättelses afgifvande om Skjutningsanstalterne.

Med Höga Originalen lika lydande, styrka
AD. WENNERSTEN. J. G. STENBERG.
Kongl. Secreterare. Häradshöfdinge."

"CARL med Guds Nåde, Sveriges, Norriges, Göthes och Wendes Konung &c. &c. &c. Hertig till Schleswig Hollstein &c. &c.

"Wår ynnest och Nådiga benägenhet med Gud Alsmächtig Troman, Friherre, f. d. Stats-Råd, Landshöfding, General-Major och Commendeur af Wår Svärds-Ordens stora Korss! Wi hafva i Nader låtit Oss föredragas Eder underdåniga skrifvelse med anmälan att, ehuru Wi genom Nådigt Bref

af den 9 Augusti sistledit år, uppå då förekomne skäl, beviljat Eder anstånd till innevarande års slut med afgifvande af den i Wårt Circulaire-Bref af den 50 Augusti 1810 anbefaldte utförliga berättelse angående Gästgifveri Skjuts-anstalterne inom det Eder i Näder anförtrodde Län, skola likväl för aflemmandet af denna berättelse och för vidtagandet af den undersökning och reglering, som för densamma är nödig, ännu sig förete de hinder: Att öfver den i Wadsbo Härad verkstälde allmänna Skjutsreglering besvär äro anförde, som bero på Wårt och Rikets Kammar-Collegii pröfning: Att öfver en lika Reglering i Trenne andra Häraden och öfver indragning af flere Gästgifverier klagomål blifvit hos Oss i underdånighet anförde, hvilka nu i Orten äro utstälde till vederbörandes förklaringar, samt att undersökningen rörande den i Wartofta Härad förledit år begärde och förordnade nya Skjutsreglering ännu ej hunnit att vid Härad-Rätten fulländas; och hafven J af desse anledningar och då så väl Håll- som Reserve-Laget vid hvarje Gästgifveri bör vara bestämdt, innan någon ordentlig allmän Reglering om skjutsen kan verkställas, i underdånighet hemställt, om icke med berörde Reglering och den anbefaldte berättelsens afgifvande må få hafvas anstånd, till dess ifrågavarande tvistige Skjutsnings-ärender blifvit med Laga kraftvunne Utslag afgjorde.”

”Härå länder Eder till Nådigt Svar, det Wi till hvad af Eder i ofvanberörde afseende blifvit i underdånighet hemställt jemnat Wårt Nådiga bifall. Wi befalle Eder Gud Alsmäktig Nädelligen. Stockholms Slott den 15 December 1815.

C A R L.

J. A. BÖRTZELL.

Till Landshöfd. Friherre Adlersparre angående ytterligare anstånd med afgifvande

af dess berättelse om Skjutsnings-anstalterne i länet.

Likheten med Höga Originallet styrka

AD. WENNERSTEN,
Kong. Secreterare.

J. G. STENBERG,
Häradshöfdinge.”

Af dessa Kongl. Bref och de deri omförmälte underdåniga hemställningar skulle man kunna sluta, att den så långsamt behandlade frågan om skjutsning på entreprenad efter nu gällande skjutsordning icke varit med särdeles intresse omfattad, hvilket den i sanning också icke förtjent att vara. Uppenbart är det, att om all anstalt skulle hvila, till dess alla tvistiga skjutsnings-ärender blifvit med laga kraftvunna utslag afgjorda, det då helt och hållet berodde af slumpen, om på något ställe saken någonsin kunde företagas. Det kan aldrig vägras någon gästgifvare, skjutsskyldig eller annan, hvars fördel derunder möjligtvis beror, att väcka tvistiga frågor, när som helst, om håll- och reservelags utvidgande eller minskande vid ett eller annat gästgifveri; och, hvad som värst är, sådant utan allt hinder af laga kraftvunna utslag, hvilka i dylika ekonomi-mål ej få utestänga ny pröfning af ärendet. Är det då sannt, att så väl håll- som reservelaget vid hvarje gästgifveri bör vara bestämdt, innan någon ordentlig allmän reglering om skjutsen kan verkställas; så kan man aldrig förutse, när denna reglering blir möjlig.

Detta är, efter vår tanka, visserligen likgiltigt, när fråga icke är om annat än skjuts-entreprenader, efter närvarande skjutsordning, hvilka dock i evighet aldrig låta verkställa sig. Men om satsen vore giltig; så skulle den gälla för alla frågor om ordentlig allmän reglering af skjutsen; och då skulle den borttaga allt hopp om en förbättrad skjutsnings-anstalt, på hvad sätt man helst ville försöka den. Lyckligtvis har sat-

sen redan blifvit i verkställigheten öfvergifven; ty frågan är, såsom bekant, nu i gång, ehuru ganska säkert många tvister om håll- och reservelags bestämmande finnas i denna stund anhängiga hos vederbörande auctoriteter och ej på länge blifva med laga kraftvunna utslag afgjorda. Det enda, vi hafva att beklaga, är det inflytande, som meranämnde sålunda öfvergifna sats möjligtvis ägt, äfven annorstädes än i Skaraborgs län, på den anmärkte långsamma behandlingen af det högst viktiga förslaget till forvagns-inrättning, hvilket, såsom ur Kongl. Kammar-Collegii underdåniga utlåtande är visadt, blifvit ansedt äga ett nära och oskiljaktigt sammanhang med det andra förslaget om entreprenad.

Något om hemlighets-sjuka.

Det hemlighetsfulla väsende som, vissa enskilda någon gång låta påskina, kan vara lika oskadligt som löjligt; men om en regering och dess organer företoge sig att på samma sätt vilja draga ett flor öfver sig och sina handlingar; så vore detta af vida eftertänkligare natur -- och det både för regeringen sjelf och för hennes undersåter.

I despotiska stater är regenten den, som minst regerar, ehuru han bär namnet derför och tror, att statens öde ledes genom hans ynk, emedan han då och då opåtalt låter efter egen nyck strypa sina mäktiga organer och understundom äfven en och annan obetydlig undersåte, som olyckan förer i hans väg. Regenten har då intet interesse att dölja något; han ser inga gränser för sin magt och tror ingen ting på jorden kunna uppehålla eller till intet göra hans beslut. Det gör honom således ingen ting, om de före verkställigheten blifva kända

eller icke. Det enda skäl, han kunde äga till ett sådant system, vore begäret att låta sina befallningar krossa oförmodadt och hastigt, såsom åskan. Men att hemlighetsjukan ändock herrskar i despotiska staters regeringar, bör skrivas på organernas kapitel. Ju mindre skäl regenten har att hölja sig i mörker, desto mer hafva gunstlingar det; ty de måste bedraga och öfverraska den enda källan till deras magt och värde, regenten; och de måste äfven bedraga folket, ty från folket kunde utgå röster, som uplyste honom. Just lika godt kan det också vara, om folket vet något eller intet angående sin regerings steg, i ett land, der folkets röst ändock ingenting verkar, utan genom upror. Men säkert är, att det kunde finna ett annat sätt att yttra sig, om det kände det system, som rådde inom regeringen och kunde något när förutse, hvad hon hade i sinnet. Det vill säga, att despotismen skulle uphöra, om den icke närdes och skyddades af hemlighets-systemet.

Intet regeringssätt är mindre tryggt och mindre lyckligt för magtens innehållare, än despotismen. Man kan icke hindra folket att tänka på sitt vis, och yttra sina tankar för fränder och grannar. Om derföre något händer, som synes orätt eller farligt, så går det, som en löp-eld, från mun till mun, vanställes och förstoras. Alla figurer växa i mörkret. Frihet att ofentligen berätta och rådgöra skulle oftast förekomma de olyckor, som nu mörkret föder. Hvad regeringen säger, tros af ingen, så länge ingen äger rätt att motsäga. Den mildaste och rättvisaste despot är derföre lika olycklig, som den grymmaste våldsvärkare. Båda omgifvas lika af sina gunstlingars rökverk och sina folks misstankar.

Huru begäret att verka i det fördolda

kan hänga vid äfven constitutionella regeringar och uplysta tider, har Europa länge sett och skall ännu se, till dess regenterna funnit, att deras enda och sanna styrka ligger i ljuset, i folkens kunskap om alla deras steg, i offentlighet och yttrandefrihet. Imedlertid ser man icke regeringarna i någon punkt med sådan förbittring brottas mot sina folk, som i denna. Våld, bedrägeri, corruption och alla oädla medel hafva blifvit använda af regeringarna, för att förmå folken att afsäga sig en rättighet, som egentligen är en välgerning för sjelfva regeringarna. Man tyckes anse för bättre att befälla öfver eländiga varelser, som tiga och förbanna, än att leda tänkande människor, som få veta allt och discutera allt, och som, under disputens ifver, icke hafva tid att förbanna. Den som får yttra allt hvad han tänker, han tänker intet annat än hvad han yttrar; och regeringen vet, på hvad fot hon står med sina undersåter. Att en regent icke vill veta detta, sådant är otänkbart; och det usla surrogatet, spioneri, som mången griper till, bevisar begäret att känna folkets tankar. Den genom sin rang öfver alla enskilda passioner uphöjde regenten kan icke hafva interesse i mörkret; ty mörkret är egenlystans och passionernas element.

Men det finnes en annan människorace, som lefver och rör sig i mörker och som har förstått inbilla regenterna, att äfven de behöfva det, för sin magt och sin säkerhet. Man må kalla dem Aristocrater, Ultras, eller hvad man behagar; namnet gör lika litet till saken, som börd och rikedomar. Det vore orättvist att påstå, det någon af dessa tillfälligheter nödvändigt bestämmer Aristocraten, ehuru det ofta sker, genom den inritade seden (eller oseden), att valet af en regerings-organer nästan alltid deraf bestämmes. Bland dessa organer

— eller, som de i andra länder kallas, Ministrar — hafva funnits och finnas män af ädelt nit och hög uplysning; men deras läge ställer dem mellan regenten och folket; och dumma eller elaka medbröders exempel och läror hafva inbillat dem, att deras fördel ligger i att göra regenten och folket främmande för hvarandra, att dölja för den ene, hvad den andre gör och tänker; ty de veta, att om dessa båda blott lära känna hvarandra, så inse de genast, att deras fördel är oskiljaktigt en och den samma. I de flesta stater har af organernas slägt och vänner — eller sådana, som genom dem komma åt, att lefva på statens bekostnad — bildat sig ett stort band — och detta är ett rätt ägta slag af Aristocrati. Vi hafva redan nämnt, att detta samfund oftast utgöres af de rika och högtätade; men sådant är en tillfällighet och den kärlek till mörkret, som man förebrår de så kallade förnäna, äfvensom presterna, kommer deraf, att de hafva privilegier att försvara, hvilka icke kunna bestå ihop med ljuset. Det är blott i förbigående, som detta är nämndt; ty det hörer egentligen icke till vårt ämne: regeringarnas hemlighetssjuka.

Det första fenomenet, som bör komma i betraktande, är den ängslan, hvarmed många regeringar dölja, hvad de ännu göra. Finge man fritt berättas och finge folket fritt bedöma och på förhand discutera de föreslagna åtgärderna; så skulle regenten snart upplysas om det allmänna tänkesättet, snart få vidsträcktare och liberalare åsigter af saken; Ministrarne skulle icke våga trotsa folkets tänkesätt och önskan. Men då nu allt noga döljes, tills det är färdigt och beslutet; så är ändring för sen och för regenten återstår endast ånger, för folket endast en fruktlös bitterhet. Sedan skylar man sig bakom regentens person, som sålunda kan få upbära förebråelsen för de

olyckor, dem han aldrig förtutsett, ännu mindre önskat. Det är omöjligt att tro, hvad visst folk utsprider om mången ädel Furste, att han med ett slags fanatisk ifver omfattat ett system och med intolerance behandlar alla motsatta. Han kan, såsom hvar och en, äga en orätt öfvertygelse, ja en fördom; men att denna skulle vara outrotlig, ännu mer att den skulle sträcka sig till förföljelse-anda mot hvarje motsatt mening, till ett Ulyssiskt öronvax; sådant kan endast tros eller utspidas af rå och rädda människor, som icke *förstå* att vederlägga ett raisonnement och icke *våga* tala, i fall den ringaste ifver för egna satsen visar sig hos Fursten. Hvad de icke sjelfve förmå eller våga, kunna de icke tåla, att en annan förmår eller vågar. Svårt är icke att intala den, som redan är ifrig för sina egna satsen, att han icke bör tåla motsägelser deremot eller omdömen deröfver; svårt är ej heller att bland folket utminutera besynnerliga historier om regentens envishet; ty förtalet och lögnen hafva just sitt fädernesland, där man icke får inför dagens anlete berättat allt och bedöma allt, som angår samhällets angelägenheter. En furstes högsta interesse är således, att man med högsta möjliga frihet berättar och bedömer alla allmänna ämnen, alla beslut, vare sig tagna eller tillämnade; ty på annat sätt kan han aldrig undgå, att sjelf vanställas inför sitt folk eller lå folket vanställt inför sig. Det olycksaligaste som för honom finnes, vore om han aldrig låte någon ting allmänt göras, mer än hvad han icke kan hindra, om han alltid nyttjade sitt prerogativ och aldrig ofrade åt liberaliteten, utan endast åt tvånget, om han med helgden af sitt namn sökte öfverskylla sina organers okunnighet eller vrångvishet. För att försäkra sig mot missledning af dem,

har han intet säkrare medel, än att de fritt få brottas med nationen, låta sina handlingar och tänkesätt vara såsom en öppen bok, där hvar man fritt läser och skriver sina anmärkningar i bräddarna.

(Forts. c. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

England. Berättelserna om skjutande och klockringning samt oroligheter, som skola hafva förelupit i vestra ändan af London d. 6 om aftonen, befinnes slutligen vara ingen ting annat än sagor.

D. 9 föreslog Lord Castlereagh i underhuset, att debatten öfver Konungens proposition, i anledning af Drottningens hemkomst, måtte uppskjutas till d. 12, emedan Lord Liverpool fått en ny communication i ämnet. Vidare ville C. icke säga, och väntade att huset icke skulle begära det, likasom att ingen skulle af upskofvet draga slutsatser, dem utgången kanske icke rättfärdigade; sjelf ansåg han för rådligt att förfara med samma försigtighet som förut. Förslaget antogs efter några anmärkningar af Brougham. Äfven vid detta tillfälle framträder Wilberforce, såsom fridens engel, mellan de stridande ytterligheterna. Underhandlingar skola verkligen vara började med Drottningen; och att Ministrarnes tanka om henne icke är (det vill, hos Ministrar säga: icke visar sig) så fiendtlig som förut, bevisar Hr. Cannings yttrande, att behaget och högheten i hennes väsende skulle göra henne till en prydnad för hvarje hof eller hvarje annat ställe, der det kunde behåga henne att välja sitt hemvist. För sin del (individually) skulle han afhålla sig från allt inblandande i målet. Öfver Ministrarnes uttryck, att målet med Drottningen måste legislatift afgöras, har en tidning skämtat och sagt, att det betydde ingen ting annat, än att hon efter lagarna icke vore brottslig, och att derföre en lag måste göras, hvarefter hon blifver det. — Det hufvudsakligaste af de vittnesmål mot Drottningen, som finnes i de af Lord Liverpool framlagda papper, skall bestå i vittnesmål af en kvinna bland hennes betjening, hvilken af H. M. blifvit körd ur tjensten, sedan det blifvit bekant, att hon haft förtroligt omgänge med en af H. M:s betjenter.

Spanien. D. Juan Yaudiola är utnämnd till General-Skattmästare i Spanien. Han var förut vald till deputerad för Biscaya. Han hade förra

gången varit medlem af Cortes och lefde nu som landsflyktig i England. — Gen. Freyre hålles nu fänges i Carthusianer-klostret i Xeres. — Regeringen har ogillat Juntans i Saragossa beslut om krigsrätt öfver de häktade, som nu komma att ställas för ordinarie domstolar.

Lorencini-klubben har högt ogillat sina häktade medlemmars upförande och beslutit en ny strängare pröfning för dem som vilja intagas.

Konungen har förordnat, att de, som söka Officers-tjenster eller inträde i militär-skolorna, icke vidare behöfva styrka sitt adelskap. — Biskopen på Majorca har, i sitt herdabref om Inquisitionens uphåfvande, förklarar, att mildhet och öfvertygande är evangelii anda, och förmanat till lydnad för lagarna. — Regerings-juntan i Malaga, som nu upplöst sig och öfverlemnad styrelsen åt de constitutionella auctoriteterna, har till dem afgifvit räkenskap för sin förvaltning och orsakerna, hvarföre detta ej förr kunnat ske.

Konungen har fastställt Cortes's beslut af d. 8 Junii 1813, hvarigenom skrävasendet afskaffas och hvarje Spanjor eller främling har rätt att, utan läro-år, päntent eller intagning i skrä, få idka hvad konst eller näring han behagar. — Bland 47 deputerade; hvilkas val d. 25 Maji voro bekanta, funnos 20 jordägare, 9 prester och 12 advocater.

Frankrike. De om en större resning i Paris utspridda rykten, hvarom, i anledning af flera derifrån till Holland ankomna couriferer, Brüsselska tidningar af d. 10 tala, äro väl ogrundade; dock förefalla dagligen skoeckningar, buller och arresteringar. Hertigen af Tarent är nämnd till Öfverbefälhafvare för trupperna i Paris, och man väntar, att detta steg skall undanröja grunden till de klagomål, att militäriska magten handlat partiskt. Allt flera militär-corporer inrycka i hufvudstaden. De antiliberale (hefer det från Haag), hvilka ansett sig på punkten att få administrationen i sina händer, tyckas betrakta oroligheterna såsom gamla utslitna revolutionsgrepp och endast glädja sig, att massan af folket tills dato visat sig liknöjd. Det torde dock icke vara första gången som en faction bedrager sig på sakernas verkliga läge och människors tänkesätt. — Hvad som tilldrog sig d. 2, synes vara en Ultras-tillställning, för att insultera de liberala deputerade. D. 3 samlade sig studenterna för att förekomma förnyandet af ett dylikt ofog; och Lallemand föll. D. 5 måtte de hafva velat hämnas hans död. Upfostrings-Comitéen har kungjort, att hvarje yngling, som öfverbevisas om

delaktighet i de förefallna oroligheterna, skall utstrykas ur sin facultéts rullor. Vid Lallemands begrafning voro 2000 studenter närvarande, och några höllo tal; subscription till ett monument öfver honom föreslogs; upträdet var stöjande, men störde ej lugnet.

Chauvelin har de sista dagarna låtit bära sig till Kammarens session, genom omvägar, för att undvika nytt uplopp.

Det var icke 1:sta Artikeln af vallags-förslaget, utan 1 Artikelns 1 §., som antogs med 130 röster mot 125, eller jemnt med en öfvervigt af de fem Ministrarnes röster. Det är således af vigt, att inge bland dem uteblifver. — D. 6 var i dep. kammaren en ytterst bullersam debatt om protocols-justeringen. Lameth och Kératry höllo på att få stryk. L. sade Sigillbevararen, att hans förhållande var infamt. Efter våldsamma yttranden å båda sidor, blef ändtligen protokollet gilladt och 2 § af vallagens 1 Art. företogs; förändringar föreslogs och discussionen uppsköt. — D. 7 var sessionen ännu bullersammare än någonsin, och af samma anledningar som föregående dagen. Ingen ting afjordes.

Genom utomordentlig lägenhet har man i Hamburg haft bref från Paris, skrifna d. 10 kl. 3¹/₂. Staden hade d. 9 varit något lugnare, och man väntade, att Ministrarne skulle något gifva efter för de liberala. Hr Boins amendement, i 1 Art. 2 §. af Vallags-förslaget, som något närmar sig Decazes förslag, var antaget med 185 röster mot 66.

D. 6 fällde Pairs-kammaren dölsdom öfver Louvel; d. 7 meddelades honom domen, och den 8 halshöggs han på Gréve-torget. Han ville i början icke veta af någon prest; men beqvämade sig dock att bikta för Abbe Montez kl. 12 om natten före afrättningen. Man hade förut fräogat honom, hvad religion han hade, och fått till svar, att han än varit Katholik, än Theophilanthrop, allt efter omständigheterna; för närvarande vore han Katholik, trodde han. Inför rätta stod han lugn och obekymrad, alldeles som en åskådare. Icke det ringaste vildt hade hans röst; föga, nästan intet, åt han.

En d. 23 Maji, i rättegången om Louvel inför Pairena, förefallen scene är nog märkvärdig för att berättas, ehuru sent. Bastard de l'Etang hade afgifvit en berättelse, däri Louvel framställdes såsom fullkomligt isolerad. Bellart gaf en motberättelse, för att framställa honom såsom fullkomligt complicerad. Vid Louvels utrop: "Fransmännen hata Bourbonerna och hafva kört ut dem 1815," sade Bellart: "Nej, icke Fransmännen,

utan arméén mot Fransmännens vilja har förrådt Bourbonerna och våldfört dem, likasom Frankrike". Deremot reste sig Marskalkarne Davoust och Suchet, och den förre i synnerhet påstod, att B. de l'Etangs berättelse ensam måtte tryckas, men icke Bellarts, såsom förolämpande för arméén, samt att Bellart måtte visas ur Pairskammaren (där han icke vore ledamot). Då upsteg Chateaubriand och i frihetens namn declamerade mot allt Franskt och Spanskt knecktvisande, mot Janischiarer och pretorianska gardar. Med stor pluralitet beslöts, att Bellarts berättelse skulle tryckas i Kammarens namn. Flera dylika scener hafva ofta förefallit, äfven i commissionen. B. de l'Estang förklarade sig högt för Decazes och berättade en hop låga ränkor, som blifvit uppsanna, för att göra honom misstänkt såsom Louvels medbrottslig.

Stockholm. Lustlägrets öfningar äro nu slutade, efter att länge hafva utgjort vår publiks nöje. Sakkännare hafva sagt, att man sällan ser större precision och hastighet i evolutioner och skjutning, än de församlade trupperne visat, i synnerhet mot slutet. Också, säger man, har Europas störste här-förare förklarad sin höga tillfredsställelse med truppernas nit och framsteg. Sisl. vecka hafva dagligen exerciser i stort, eller simulacrer, blifvit utförde. I förgårns Midsomardagen kl. 3 e. m. var stor parad på fältet, då H. M. Konungen med egen hand utdelade nya fanor åt de närvarande indelta infanteri-regimenterna, som voro upställda i en stor fyrkant. Samtliga presterskapet vid de samlade corpserna var närvarande, och en kort gudstjänst förrättades, hvarefter trupperne defilerade förbi H. M. Konungen, och H. M. jemte H. K. H. Kronprinsen tog afsked af dem. Nu afmarchera regimenterne, och Stockholms invånare få åter vänja sig vid den fordna ödsligheten på Ladugårdsgårde.

I Lördags behagade Kongl. Maj:t hålla det uppskjutna Ordens-capitlet, hvarvid flera utnämningar ägt rum.

Det säges, att H. M. Konungen i slutet af innevarande vecka anträder sin tillämnade resa till Norrige. Förut lära de härstädes varande ledamöter af Norska Stats-rådet afresa till Christiania.

Cheferne för Kongl. Vestmanlands och Dal-Regimenterne, H:rr Öfverstarne Leijonflycht och

Friherre Ridderstolpe hafva, med Kongl. Maj:s nådiga tillstånd, bytt platser.

D. 18 dennes reste H. E. Stats-Ministern för Utrikes ärenderna Hr. Grefve von Engeström till Loka, för att sköta sin hälsa. Under H. E:s frånvaro har Hr. Stats-Rådet Grefve Mörner emottagit portefeullen.

Presidenten i Kongl. Commerce-Collegium Hr. Friherre Edelcrantz har, till sin hälsas skötande, erhållit tjänstledighet till d. 1 nästk. October. Under tiden är Hr. Commerce-Rådet Lenngren förordnad att föra ordet i Collegium.

Likaledes har Presidenten i Stats-Contoret Hr. Friherre Wirsén erhållit tjänstledighet på sex månader, räknade från den 15 Maji, med tillstånd att under tiden göra en utländsk resa. Man känner icke, huravida detta står i sammanhang med det updrag, som genom Kongl. Bref af d. 17 Maji blifvit Hr. Friherren lemnadt, att uppgöra financeplanen för nästa Riksdag.

Bolaget för inrättande af en transport-anstalt mellan Stockholm och Gøtheborg hade sammanträdde d. 17 dennes och beslöt, för sin del, en sådan förening, som i N:o 48 af denna tidning är nämnd, samt att till nästa bolags-stämman skulle kallas äfven de subscribenter, som teknat sig till bolaget för Veners-farten. I anseende till gjorda anmärkningar vid förslaget till bolags-reglor och beslutna förändringar däri, kunde de samma nu icke antagas, utan utsattes deras justering till nästa sammanträdde, som kommer att hållas öfvermorgon d. 28.

Under sisl. vecka, eller från d. 17 till d. 23 dennes, har på metall-vågen härstädes blifvit utclare-radt och lastadt 6577 Sk# af alla sorter.

Rättelser:

I N:o 49, pag. 386, 1:a spalten, rad. 27, står: *hvad H:tt Sjelf* —; läs: *hvad H:tt Sjelf*. Pag. 387, 1:a sp., rad. 14, står *ordning*, läs: *ordningen*. Samma sp., rad. 6 nedifrån, står 37, läs: 157. Pag. 392, 1:a sp., rad. 7 står *hella*; läs *hetta*. Samma sida, 2:a sp., rad. 26, står *förbundne*; läs *förbundne*.

Prenumeration å denna tidning, för det med nästa månad ingående halfår, emottages på Delcens & C:o boklåda, med 3 R:d b:co.

STOCKHOLMS COURIER

Thorsdagen den 29 Junii.

Sine ira, studio et metu.

Något om hemlighets-sjuka.

(Forts. och slut från N:o 51).

Utom den klokhed och det vilkor för Furstens egen säkerhet, som ligger i ett sådant upförande, är det också en ovilkorlig folkets rättighet att veta, hvad dess regering ämnar göra; ty regeringarne handla icke för sin egen skull, utan för folkets. Om dess pluralitet bestämdt yttrar en öfvertygelse, en vilja i ett ämne, hvaraf det ensamt har nytta eller skada, så kan regeringens beslut aldrig strida däremot, på någon annan grund, än att folket icke förstår sitt eget bästa. Men folket kommer också aldrig att förstå det, så länge folket icke vänjer sig att bedöma det offentligen. Genom förmynderskap blir således ett evigt förmynderskap nödvändigt — och detta är afsigten, så vida man har någon afsigt och icke handlar medvetslöst eller blott af slentrian. Folken hafva satt regeringar öfver sig, icke för dessas, utan för sin skull, och på det de måtte uttrycka och föreställa en pluralitet, hvars verkliga beslutningsrätt är förenad med svårigheter, som ofta medfört samhällets uplösning. Men derföre hafva folken icke berättigat sina regeringar att förakta denna pluralitet, hvars föreställande de updragit åt dem. De hafva sagt: styren oss, ty vi äro för många att fatta

hvarje enskildt beslut, som fordras; men rådfrågen oss i det system, som bör följas, och glömmen aldrig, att vi hafva icke skänkt bort våra rättigheter, vi hafva blott updragit deras utöfvande till er; glömmen aldrig, att ert högsta studium bör vara att lära urskilja vår verkliga lugna röst; i ären icke visare än andra menniskor, utan så vida i förstån att tillägna er andras vishet; den magt, J utöfven, är icke er magt utan endast var lånad.

Och ingen kan vara angelägnare om detta än Fursten, som är ingen ting mer och ingen ting mindre än hela samhällets representant, högsta enkla uttrycket af dess vilja. Det är att förnedra honom, då man anser honom endast som chef för regeringen. Han är vida mer; han är den högsta controll, den högsta väktaren öfver henne. Då han skrifvit sitt namn under ett beslut, har ingen enskild person, utan nationen sanctionerat det; ty det är nationens magt han utöfvar. Har han gjort emot dess vilja, så har han icke förstått henne och är missledd om sitt eget interesse, har beslutit hvad han icke velat besluta; ty lika oskiljaktig, som hans ära och lycka är från folkets ära och lycka, lika oskiljaktig är hans vilja från folkets vilja. Han har ingen egen magt, ingen egen personlighet. Han är staten, fast i en motsatt bemärkelse, mot den, som en viss monark få-

stade vid uttrycket. Är han missledd, så är nationen missledd och äger rätt att ställa sina bedrägare till rätta.

Det är således lika angeläget för Fursten att stå i beständig correspondence, i beständigt meddelande af tankar, med sitt andra jag, nationen, och känna dess tankar, som det är för nationen att veta, hvad han tänker och gör. De måste beständigt rådgöra om, beständigt hafva ögonen på den magt, som står imellan dem, som råder dem, som uplyser dem, som verkställer deras beslut. Hela nationen kan icke yttra sig i massa; men en enskilds yttrande, då det är oinskränkt offentligt, kan, genom pluralitetens bifall, blifva pluralitetens yttrande, likasom det, genom pluralitetens ogillande, visar dess motsatta tanka.

Det har i många sekler, ja kanske borde man snarare säga: i alla tider, varit en falsk inbillning hos Furstar, att deras magt var desto större, ju mindre de hade communication med sina folk, ju mera de isolerade sig och insvepte sina gerningar i mörker. De trodde, att ordet befalla endast då hade någon betydelse, när det var synonymt med att verkställa en nyck. De hade aldrig begrepp om verkliga naturen af sin magt; deras personlighet var allt, och staten existerade endast för den. Kanske är det vår besynnerliga tid förbehållet att bibringa dem ett annat begrepp.

Hvad fördel, hvad ökad njutning skulle en Furste vinna, genom denna så kallade större magt? genom denna möjlighet att utan skäl, utan ljus, utan undersätters vetenskap, fylla nyckers kraf? Jag förstår det sannerligen icke. Han äger allt, hvad af sinneverldens föremål fordras till en människas lycksalighet. I sina handlingar är despoten, som person, således icke oinskränktare än den lagliga regenten; i hvad han gör såsom furste, är han mera bun-

den, mera olycklig; ty han plågas af den outröttliga oron, fruktan, ovissheten om sina undersätters tänkesätt. Och den magt, han tror sig äga, är endast chimerisk; om någon beror af andra, så är det han. Hans organer kunna inbilla honom, hvad de behaga, ty ingen annan får ju meddela honom det minsta. Han tror, att det är han, som gör allt, under det han ledes hvarje steg och endast är sina organers organ.

Vi hafva här betraktat offentlighet och frihet såsom synonyma. De äro det också; alla de misslyckade försöken att grundlägga ett fritt regeringssätt utan offentlighet hafva nogsamnt bevisat detta. Det har funnits i Sverige en besynnerlig epok af femtio år, som kallades frihets-tiden, då folket, som det hette, styrde sig sjelft, men då rättvisa och trygghet till lif och egendom mindre funnos än någonsin, d. v. s. då frihetens grundpelare var förstörd. Orsaken var den, att mörkret hyllades. Stånden skrinlade sina protocoller. Då de blandade sig i politiken eller bedömde dem, som mellan Riksdagarna regerat, skedde det i ett hemligt Utskott. Då de dömde, (ett bland de största missbruk, dem en representation kan begå) skedde det genom en hemlig Commission. — Allt sådant igenfinner man i hemlighetsfulla republiker, hvilka i mörkrets rike innehafva samma rang som despotismer.

Sedan vi sålunda kastat en blick på regenters och regeringars allmänna interesse i afseende på det hemlighetsfulla i statens ärender, vilja vi betrakta något närmare de olika sätt, hvarpå denna sjukdom yttrar sig, och de skäl, den sjuke förebär för att försvara sitt tillstånd och framställa det såsom hälsosamt.

Hvad man vanligen i tid och otid uprepar, är *Statens säkerhet*. Med dessa ord — dem man dock aldrig finner för godt att

närmare förklara — vill man skrämna folk såsom man skrämmer barn med busen. Ämnar man göra någon politisk operation, så är statens säkerhet i fara, i fall den yppas. Har man gjort någon, så måste den döljas, för statens säkerhets skull; endast vederbörande få se in i hemligheten; folket måste hållas på afstånd. Skall ett beslut fattas — i hvad ämne som helst, och således äfven i den mest populära fråga, i ekonomi, financer &c. &c. — så får ingen våga gissa, ingen yttra ett omdöme. Det synes, som komme detta allt icke af kärlek till ordning och skick, icke af hat till det förhastade och lögnaktiga, för dess egen skull, utan af en medfödd rädsla, en krampaktig rörelse i hjertsäckarna, så snart orden regering, förordning, o. s. v. uttalas oofficielt. Mången afhåller sig, af blott rädsla, från att motarbeta hvad lagen tillåter, t. ex. omdömen om en redan verkställd åtgärd, ehuru dylika äro tusende gånger mera gånanta än de, som göras öfver tillämnade, öfver hvilka han deremot finner allt omdöme förgripligt.

Om ett upror utbrister i en del af landet, ja om det lumpnaste smådeord mot regeringen yttras, det otroligaste, grundlösaste uprorsrykte utsprides af en fånig människa, så uppstår deraf en stor statsak, hvaraf man försöker göra en hemlighet. Man rådslår, man stänger dörrar och spjäll, man påhittar de barnsligaste förevändningar och tydningar, för att kunna dölja det. Och man besinnar icke, att detta just är sättet att gifva vigt åt lappri. Får saken öppet framläggas inför hela världen, så updagas dess obetydlighet. Skall åter det smygande ryktet kringföra berättelsen; så kan man hålla tusende mot en, att af ett sandkorn blifver ett berg. Ju tätare cordon man drager omkring det smittade stället, desto vanställdare blifver det, som lyckas att slippa

igenom. Med begärlighet sluka de upspårade öronen hvarje halft ord; oro fattar sinnena; folket tänker — och hvem undrar, att det så tänker? — : regeringen döljer ängsligt tillståndet, således måste det vara farligt. Man döljer för *statens säkerhets skull*, till dess hon kan verkligen vara i fara.

Om sådana grundsatser ännu råda hos någon regering — att de hafva funnits, det vittnar historien — så har den regeringen missförstått sin tid och sitt sanua intresse. Ingen regering kan nu mera bygga sin säkerhet på ett dylikt system. Alla uplysta folk — om Tartarer och barbarer talar ingen — hafva vuxit ifrån sin långa barndom. De tåla ej längre att handteras som främlingar, för hvilka man stänger fästningarna. Säkerheten, säger en stolt nation i fråga om dessa, ligger i våra armar och vårt mod, icke i fiendens okunnighet. Och i intet fall ligger den deri. Tidens store ande ropar till regeringarna: ”byggen er magt, er trygghet, ert anseende på folkens öfvertygelse och kärlek; allt annat är lös sand! handlen öppet, ty hemligheternas period är förbi!” Och om någre fåvitske ännu gifvas, som icke af regeringskonsten förstå mer än: *qui nescit dissimulare, nescit regnare*; så skola de snart blåsas bort af jorden. Deras namn blifver ett åtlöje för barn och deras ängsliga bemödanden en saga, den ingen skall tro.

Rättelse:

Den i N:o 43 och 44 af denna Tidning införda recension af Kongl. Kammar-Collegii underdåniga utlåtaende, angående skjutsinrättningen, är författad med hämtande af alla uppgifter omedelbart ur sjelfva utlåtaendet, på sätt som äfven uti N:o 51 blifvit förklaradt. Men då de uti sistnämnda nummer intagne handlingar anmältes med

yttrande, att i utlåtandet ej syntes något spår till kännedom af de för Skaraborgs län särskildt meddelte nådiga besluten; mistog sig Recensenten, i förlitande på sitt minne och af bristande tillgång till utlåtandet. Erinrad härom, har han derföre bordt skyn-da att tillkännagifva, det bland de för hvarje län uti meranämnde underdåniga utlåtande gjorde särskilda berättelser, hvilka, såsom mindre viktiga, blifvit i recensionen förbi-gångna, finnes för Skaraborgs län följande:

"Genom nådigt bref af den 13 Dec. 1815 har Eders Kongl. Maj:t lemnat Lands-höfdingen i detta län anstånd med i frå-ga varande skjutsreglering och den anbe-fallde underdåniga berättelsens afgifvande, intilldess åtskillige der tvistige skjutsnings-ärender blifvit med laga kraftvunna ut-slag afgjorde."

Recensenten äger för öfrigt ingen ting annat att anföra till ursäkt för detta misstag, än att det på sjelfva saken och deri gjorda anmärkningar ej har något inflytande.

LAGFARENHET.

Till Redactionen af denna Tidning hafva blifvit insände handlingar uti en rätt-gång, hvilken, ehuru icke genom tryck för allmänheten kungjord, äger den särdeles märkvärdighet, som påkallar allmän kännedom af de lagskipningsgrunder, Konun-gens Högsta Domstol följt. Dess Ledamö-ter hafva tänkt olika; och rättvisan fordrar, att de särskilda meningarne för den allmän-na granskningen särskildt framställas. De synas oss begripliga, hvar för sig, utan annan föregående berättelse om målets sam-manhang, än den, som ligger i sjelfva ar-gumentationerna. För korthetens skull för-bigå vi äfven allt annat, än det, som rörer den märkvärdiga frågan, hvarmed rättegå-

gens öfriga åtskilliga föremål ej hafva oskilj-aktigt sammanhang. Omröstningen föreföll den 23 April 1819; och

Herr Justitiæ-Rådet Örbom har yttrat:

"Vidkommande hufvudsaken och deraf först, huruvida Stafsunds egendom, efter hvad å samtelige Presidentskan Rosenad-lers Borgenärers sida blifvit yrkadt, men hennes arfvingar bestridt, må böra gå till betalning för Borgenärer, som uti Presi-dentskans concurs beyakat fordringar och fått sig betalningsrätt tillagd; så förekommer härutinnan, att Presidentskan icke al-lenast uti en den 7 April 1783 emellan henne och mannen Presidenten Rosenad-ler i lifstiden, med den förres närmaste arftagares vetskap och samtycke*), slutad förening**), förbundit sig att uti sin lifs-tid icke föryttra, förpanta eller till någon del förminska Stafsunds Säteri eller under-lydande hemman, af hvilka fastigheter hon genom föreningen kommit ensam i besitt-ning och förvaltning, utan ock uti särskild samma dag tecknad och bevittnad hand-ling gifvit sine då varande arftagare, mo-

*) Hvilket gör, att föreningen kan gälla emot dessa arfvingar, men alldeles icke, att den, till deras fördel, gäller emot någon annan. Ingen får förbindelse mot oss derföre, att vi sjelfva känna våra rättigheter, utan derföre, att de äro eller böra vara kända af den, som skall förpligtas.

**) Frågas: Då lagen förklarar mannen för ha-strans rätte målsman och hon, utan hans samtycke, följaktligen aldrig kan sluta ett aftal; huru skall hon då komma i tillfälle att med mannen sjelf sluta ett sådant, det må vara af hvad beskaffenhet som helst? Skulle hon, i så-dant fall, betraktas såsom sjelf myndig, eller hvem skulle vara hennes målsman emot man-nen, med hvilken hon aftalar? Och om detta är sannt, huru kan väl någonsin afseende göras på en hustrus öfverenskommelse med henn-es man, såsom på en lagligen giltig handling?

»dersystem Friherrinnan Funck och hennes
 »man Landshöfdingen Friherre Adelsvärd
 »samt moderbrodern Kammarherren Friherre
 »Funck den försäkran, det Presidentskans
 »afsigte icke vore att Stafsunds egendom i
 »någor måtto förminska eller förvärra, utan
 »att densamma, såsom härstammande från
 »Grefveliga Lindsköldska familjen, skulle
 »efter hennes död ograverad tillfalla hennes
 »anhöriga, så ock vidare uttryckt sin för-
 »pligtelse med de ord, att hon på intet sätt
 »skulle förskingra, försälja, pantsätta eller
 »förbyta denna egendom, utan att moder-
 »systemen eller moderbröderna dertill lemnade
 »frivilligt samtycke och bifall, ehvad om-
 »ständigheter framdeles kunde förefalla, så-
 »som enkostånd med mera: att Presidenten
 »Rosenadler och Frun gemensamt hos Hof-
 »Rätten sökt fastställelse af föreningen, samt
 »Landshöfdingen Friherre Adelsvärd och
 »hans Fru jemväl till Hof-Rätten ingifvit
 »omberörde särskildta handling, för att till
 »ej mindre deras, än svågrens och brodrens
 »framtida säkerhet, så ock till deras efter-
 »rättelse, hvilka handlingen eljest i någon
 »måtto kunde röra, blifva i Hof-Rättens
 »Protocoll intagen och, på likå sätt som
 »Presidenten Rosenadlers och hans Frus för-
 »ening, till vederbörandes rättelse stadfästad:
 »att Hof-Rätten genom särskildta Resolu-
 »tioner förklarar sig icke kunna annorledes
 »samtycka dessa ansökningar, än att förenin-
 »gen älfvensom meränämnde särskildta hand-
 »ling vordo, till den verkan lag förmådde,
 »i Hof-Rättens Protocoll intagne *): att
 »på underdånigt ändrings-sökande af Pre-

»sidenten och hans Fru uti detta Hof-Rät-
 »tens utlåtande, Kongl. Maj:t genom Utslag
 »den 28 October 1783 gillat föreningen till
 »efterlefnad uti Presidentens och Fruns lifs-
 »tid *), men på sednare underdåniga an-
 »sökningar af Presidenten och Presidentskan,
 »uti Utslag den 24 Augusti 1784, i anse-
 »ende till då förekomne nya omständighe-
 »ter, i Nåder funnit godt att oftänämnde
 »förening, såsom af arfvingar **) å ömse
 »sidor bifallen, i alla dess delar till oryg-
 »geligt bestånd och efterlefnad för då och
 »framtiden, ovilkorligen stadfästa †).

(Forts. e. a. g.)

*) Hvilket Kongl. Maj:ts utslag åter var en uppenbar afvikelse från lag — dermed dock ingalunda menadt, att Kongl. Maj:ts nådiga beslut skulle nu mera kunna häfvas.

**) Af arfvingar, men icke af borgenärer,

†) Denna fastställelse afvek ännu längre från lag, än den förra.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Frankrike. Att gifva ett någorlunda klart begrepp om oroligheterna i Paris, är ännu icke möjligt. Att de allt jemnt fortfara, deri öfverensstämma de flesta berättelser; men desse äro i allmänhet så olika hvarandra och ofta med upsåt så falska eller förvända, att man med varsamhet bör nyttja dem. Quotidienne säger sjelf: vi visste ganska väl, att värre oordningar förefallit än de, som vi berättat; men vi förtego det, för att icke ännu mer uphetta sinnena, som redan nog äro uphettade af de deputerades tal. Så mycket tyckes kunna slutas af allt, att ynglingarne eller Chartans anhängare icke börjat oväsendet, och att de först af sina motståndares förolämpningar och den väpnade magtens våldsamma framfart blifvit retade. Om oväsendet d. 9 berättas följande: det begyntes med en marche af ynglingar, som alla syntes under 25 år och ging, 8 å 10 tillsammans, ställande kosan till St. Martin's porten, der alla hus, bodar och källare voro stängda, likasom staden varit intagen med storm. För trupperna gifvo de rum, men slöto sig åter

*) Hvilket Hofrättens förfarande visserligen måste för ganska välgrundadt erkännas — så vida den verkan, lag förmår, alldeles icke kan vara en fastställelse, då det, som öfverlemnas till denna verkan, är sådant, som ej kan efter lag godkännas.

ihop tätt bakom dem och förföljde dem, under rop af: "Leve Chartan! och till och med: "Leve republiken"! Mängden växte och besatte de närbelägna boulevarderna, der alla vagnar försvunnit och gensd'armerna mottogos med stenar. Ändtligen skingrades hopen genom choc af en cuirassier-escadron. I Palais Royal gick ej mindre bullersamt till, men lugnet återställdes snart. Det påstås, att penningar blifvit utdelta, ja Ultrasblad upgifva dagspenningen för de i uploppet deltagande; och mycket panter skola vara igenlösta på assistancen. På Ludvig XV.s torg fasttogs en ridande karl, som syntes hafva ett slags befäl öfver de oroliga. — Sedermera hafva hvarje afton skockningar ägt rum, men snart blifvit skingrade. — Prefecten i Lille har fått en stafette från Polis-directören, Mounier, af d. 10, hvori det hette, att en allmän försoning inom och utom kamrarna följt på antagandet af Boins amendement. — Hertigen af Reggio (Oudinot) ligger illa sjuk allt sedan han d. 9, i spetsen för trupperna, blef ryckt af hästen och fick ett häftigt slag af en ryttares häst. — I Lyon, Bordeaux o. s. v. skola vara oroligheter. I B. discuteras samma ämnen som i Paris, och discussionerne hafva till och med föranlett dueller.

I Bayonne är communicationen med Spanien försvärad. — Det lägges hinder för Spanska tidningars införande, och flere sådana äro tagna i beslag på posten.

I Dep. Kammaren har häftigheten aldrig varit så förskräcklig, som d. 10. Lafitte påstod åter, att protocollet ej måtte gillas, förr än Ministrarne gjort redo för anfallen på folket. Bland en mängd bref från medborgare, som voro oroliga eller i sina anhöriga förolämpade, upläste han blott ett. En 60-års man, som ville springa undan, blef i en bod dödligt sårad, och halfva sabeln satt kvar i kroppen; en 15-års gosse hade fått ett sabelhugg. L. påstod, att det var Ministrarne sjelfva, som retade till upror och nu läto blodigt förfölja som revolutionärer dem, hvilka de förlidet år förmått att insända vördnadsfulla petitioner, för vallagen. Han hoppades, att hufvudstaden skulle icke behandlas som Nimes och de deputerade icke mördas vid utgåendet ur huset (Här ropade Puymaurin, till allmän förargelse: med Er vore det icke mödan värdt). L. fruktade, att följande dagen skulle blifva ännu värre; och detta yttrande gjorde ett förfärligt intryck. Flera talade i samma anda. — Sigillbevararen: Ehuru stor smärtan öfver det skeddä är, så är dock bevisadt, att de uproriske någonstädes ifrån blifvit upeldade till Konungamagtens störtande. Här är som grundsats antaget, att mäng-

den får resa sig och med kraft understödja oppositionen. Man kan icke bedraga sig däri, att uttagande af ett dylikt system är blott ett steg aflägsset från organiserandet af ett upror. Det skall lagligen bevisas, att rebellerne haft sina chefer, sin lösen och ordentligen utsändt detachementer åt flera håll; att man hört ropas: "Leve våra Manchester-ska bröder! Bort med Kamrarna! med Royalisterna! med Missionärerna! med Cuirassiererna! med Dragonerna! med . . . ! — Constant kunde icke få ordet; och under det gruffligaste larm lyckades det ändtligen Presidenten att få protocollet erkändt.

Boins amendement lyder: "Departements-collegierna bestå af de mest beskattade valmän, till ett antal lika med $\frac{1}{4}$ af hela departementets valmän. Dessa collegier nämna 172 deputerade, hvilken nämning sker 1820, enligt den vid nu gällande lag fogade tabell. Arrondissements-collegierne nämna hvardera en deputerad. Dessa collegier bestå af alla valmän, som äro skattekränna (ayant leur domicile politique) i en af församlingarna inom val-arrondissementets gränser, hvilka provisoiriskt bestämmas, för hvar departement, genom Kongl. Förordning efter yttrande af Conseil-général; dessa förordningar skola dock nästa session underkastas lagstiftningens pröfning. Den femtedel af de nu varande desputerade, som skall förnyas för nästa session, nämnes af arrondissements-collegierna. För de följande sessionerna komma de departementer, hvilka förnyandet af deras deputerade då tillhör, att nämna dem alla efter de i denna artikel stadgade grunder." Denna förändring antogs, såsom redan är berättadt, d. 9 med 185 röster mot 66. Ministrarne ville i början icke yttra sig om denna idé, och de öfverspämdaste på båda sidor förklarade sig däremot; alla moderata voro därför och man trodde, att Ministrarne sjelfve i hemlighet önskad en sådan medelväg, som gör dem mera obetroende af Ultras. Dock förklarade Sigillbevararen högtidligt, att Ministrarne (såsom man förebrått dem) icke underhandlat eller ens talt med Boins. — Girardin sade: detta är Ministrarnes sista tillflykt, hvilka icke å nyo vilja framdraga en lag, som nationen afskyr och som redan fått blodsdop (till Ordning!). — Constant talte icke. Öenighet tycktes herska i de liberalas läger.

D. 10, sedan den bullersamma discussionen om protokollet var slutad, förekommo de sista artiklarne i valagsförslaget och antogos med många förändringar. — D. 12 antogs slutligen, under tämligt lugn, hela lagförslaget, med 154 röster mot 99,

sedan Dupont de l'Éure resumerat alla de däremot anförda skäl.

England. Drottningen har flyttat från Alderman Woods hus in i Lady Hamiltons. Först hade Lord Archibald Hamilton en lång audience, och kl. 12 på natten flyttade Hennes Maj:ts Guds-tjenst och presentationer hålles numera hos Henne.

Den communication Grefve Liverpool fått, säges hafva varit af följande innehåll: "Drottningen finner, i enlighet med sina ombuds och flera underhus-ledamöters råd, för godt underrätta Lord L., att Hon är beredd att antaga hvarje med Dess heder förenligt förslag, som Lorden kan å regeringens vägnar finna sig föranlåten att göra." — D. 9 annonserade Lord Holland i öfverhuset en motion om uphäfande af en under Georg III stiftad lag, kallad: "Act om Kungliga förmåningar." Genom ett dylikt steg hoppades han, att man skulle finna ett från all criminal-procedure skildt medel att häfva de olyckliga förhållandena inom Kongl. huset, hvarigenom också Lorderne kunde undvika den obehagliga pligten att sitta i hemliga Utskottet. I anledning af ofvan anförde communication uppsköts imedertid både Lord:ns motion och Utskottets sammanträde. — I underhuset blef ett likadant upskot beslutet. Detta allt oak-tadt synes, efter hvad man af Lord Castlereaghs ord kan sluta, föga eller ingen böjelse å Ministrarnas och Konungens sida att göra Drottningen några ytterligare propositioner. — D. 12 gick det rykte, att Canning nedlagt.

Underhandlingarna mellan Drottningen och Ministrarne fortsättas verksamt, men så hemligt, att man d. 16 ännu icke med visshet kände något resultat. Dock var utspriddt, att de tagit en tillfredsställande vändning. Hennes Maj:ts är vid ypperlig hälsa, åker ut på promenader, besöker bekanta i grannskapet och emottages öfver allt med folkets högljudda entusiasm. — D. 14 voterades bland Londonska borgerskapets äldste en address till Hennes M. Adressen öfverlemnades d. 16 af Sherifferna. — Westminster's valcorps har äfven hos sin Grand-Bailiff (Hr. Morris) begärt, "att stadens invånare måtte sammankallas, för att öfverlägga om en lyckönskings-address till H. M. den Stormäktigsta Drottning Carolina, i anledning af dess ankomst till England." Verkställigheten af denna begäran har blifvit uppskjuten, emedan underhuset uppskjutit sina öfverläggningar i frågan.

En tidning berättar, att då Lord Lientenanten i ett Grefskap händelsevis icke kunde komma till Yeoman-rytteriets mönstring, så hade corpsens

Öfverste, Hr. C. Dundas, (Parlaments-ledamot) vid en måltid aftonen förut sagt till Sir Fr. Burdett: "Sir Francis, Ni skall mönstra oss." Detta skedde; en mängd bättre folk samlades; corpsen defilerade förbi honom och bildade en fyrkant, hvari han inträdde, höll ett ganska lämpligt tal öfver deras evolutioner, dylika truppsars constitutionella kraft o. s. v. och fick ett tredubbelt hur-rarop.

En petition från Katholikerna i Stor-Britannien har blifvit öfverlemnad till Konungen af Hert. af Norfolk. De tacka H. M. för allt det goda, dem blifvit bevisadt, försäkra om sin orubbliga trohet, beklaga sig öfver de ännu återstående lagar, som utesluta dem från beklädande af vissa embeten, och anhålla, att H. M. måtte hos parlamentet recommendera deras ansökningar om dessa lagars uphäfande.

Spanien. I Lorencini-klubben (som icke är tillsluten, såsom man sagt) uplästes d. 29 Maji ett bref från klubben i Badajoz, som beklagade sig, att på General Capitainens, Grefve Castro Terrenos, befallning hafva blifvit skingrad, då flere medlemmar blifvit arresterade. Gr. Castro Terreno har lemnat sitt militär-befäl och rest till Madrid. — Xefe politico i Saragossa har fräntagit Erkebiskopen dess heders-vakt, sedan lugnet blifvit återställt och ingen ting vidare vore att frukta för hans säkerhet. Erkebiskopen har utgifvit ett herdabref, med försvar för sitt upförande och förmaningar att lyda constitutionen. — Galicien har valt Quiroga till deputerad.

Ett bref från Madrid innehåller följande märkvärdiga yttranden: Den allmänna entusiasmen för constitutionen är kanske icke upriktig hos alla; om man går till ytterligheter mot de privilegierade och corporationer, kunde uppstå en reaction och Konungen blifva insatt i sin förra magt. De fleste liberale vänta en strid; men Ferdinands läraktighet (docilité), de nuvarande Ministrarnes icke tvätydiga grundsatser och det allmänna länkesättet hos arméen gifva anledning att hoppas den lyckligaste utgång. Regeringens krafifulla steg mot Lorencinerna och misslyckandet af contra-revolutionen i Saragossa skola bidraga att bibehålla lugnet och stärka sakernas nuvarande ordning. Cabinetet misstänker Mina för att hafva underblåst anfallet (Lorencinernas) mot Krigs-Ministern, Girón. Jag tror alltid, att det varit bättre för Spanien, om förändringen skett genom frivilliga concessioner, lugnt och smånigom gjorda af Konungen, än att den skedde genom tvång från arméens

sida. Den hade blifvit nödvändig genom financernas tillstånd och ännu mer genom allmänna tänkesättet; och det är svårt att förstå Konungens rådgifvares blindhet, då de ej förutsett och afvändt den så länge hotande stormen. Hade Kongl. Familjen i början af Mars visat tvekan eller motsträfvighet mot folkets önskan, så är otvifvelaktigt, att följderna för henne blifvit förfärliga. I början hade man i förslag att tillbjuda kronan åt Braganziska huset, emedan hela halföns förening är alla Spanska politiska tänkares favoritidé; men lyckligtvis har Ferdinand visat den största beredvillighet att efterkomma de liberalas önskningsar, och han synes ännu ganska upriktig i sin tillgifvenhet för constitutionen. Derföre härleder man allmänt hans upförande från ett uphöjdt tänkesätt snarare än från svaghet, och han bemötes med allmän vördnad, då han visar sig, hvilket sker nästan dagligen.

Nederländerna. D. 5 dennes föreföll en discussion öfver den af regeringen föreslagna domstols-reglering, och Justitie-Ministern, Hr. van Maanen, yttrade: Det vore för långt att vederlägga alla de gjorda invändningarna, då de alla flöto af samma källa, nemligen önskan att bibehålla oförändrade alla de Franska inrättningarna och sätta sig mot hvarje annat förslag, det må vara så godt det vill. (Som bekant är, äga Ministern ingen pluralitet i representationen, hvilken hela tiden friskt förkastat den ena propositionen efter den andra). — Hr. Dotrengre erinrade: Det vore löjligt att förkasta ett godt system, blott derföre att det är af Franskt ursprung; och så mycket löjligare, då en mängd dälige, ja afskydda inrättningar sorgfälligt bibehållas, hvilkas afskaffande, ehuru de kommit till oss från Fransmännen, båda delarna af Riket lika önska.

Amerika. Den till Washington ankomna Spanska Ministern, Gen. Vivez, har icke, som man trodde, medfört ratification af Florida-tractaten. Presidenten har ändock till Congressen hemställt, om man icke, i anseende till Spaniens förändrade författning, kunde hafva anstånd och ingen ting vådsamt företaga, tills Cortes fått decidera frågan, Spaniens påstående, att Fristaterna icke skulle erkänna, eller hafva communication med, de insurgerade Syd-Americanska provincerna, anser Presidenten böra med förakt behandlas.

I Förenta Staterna har man begynt lära hvad

ordet Statsbrist betyder. Representanterne hafva beslutit aptagande af ett lön och det synes oundvikligt att fly till directa inrikes taxor (hvilka, såsom bekant är, i några år varit afskaffade). Staten New-York har, för det löpande året, att upbära 112,299 Dollars. Ordinarie utgifterne stiga till 485,776 D. och de extra-ordinarie till 373,789. Således uppstår en brist af 747,266 Dollars. — I Ohio-statens representanters hus har motion blifvit väckt, att medlemmarne måtte af sina arvodet göra Staten en gåfva. Detta lades på bordet och tidningarne hafva gjort sig lustige deröfver.

Stockholm. Kongl. Maj:t har under d. 1 i denna månad till Dess och Rikets Krigs-Collegium aflåtit följande nådiga skrifvelse: Tit. Sedan Wi till pröfning förehaft Eder uti underdånig skrifvelse af den 13 sistlidne April meddelte upgifter å de landt-transporter, som under loppet af 1819 års 3:dje och 4:de Qvartal för Arméens behof blifvit verkställda, hafve Wi härmed i Näder velat anbefalla Eder att föranstalta, det transporterne af effecter för Arméens behof alltid må antingen vintertiden på slädföre eller sommartiden sjöledes verkställas; tillåtande Wi Eder likväl, att, i händelse J ansen oundgängeligen nödigt, det något undantag från denna föreskrift äger rum, vid hvarje sådant tillfälle derom hos Oss göra underdånig anmälan, för att, innan transporten verkställles, inhämta Wårt särskildta Nådiga förordnande. — Derjemte gifve Wi Eder tillkänna, att Wi nu för sista gången förnye Wår förut Eder meddelte Nådiga befallning, att vid Transporter af ifrågasvarande Effecter så litet som möjligt betunga Allmogen.

På den med nästa Numner begynnande halfva årgång (eller från och med N:o 55 till och med N:o 104) af denna Tidning kan prenumereras med 3 R:d b:o i Deléens & C:o Bokhandel. Af den nu slutade halfva årgång finnas ännu några kompletta exemplar för dem, som skulle önska samlingen från början.

STOCKHOLMS COURIER

Måndagen den 3 Julii.

Sine ira, studio et metu.

LAGFARENHET.

(Forts. och slut från N:o 52).

Nu emedan någon, från sålunda fastställda föreningens lydelse och klara ordaförstånd, afvikande tolkning om President-skan Rosenadlers rättigheter och skyldigheter i afseende på hvad hon genom föreningen sig betingat, utfäst och åtnjutit, icke får äga rum *); och lion frivilligt frånträdt all annan rätt till Stafsunds egendom än att densamma i sin lifstid besitta och

”afkastningen begagna, på grund hvaraf köpslut om ägande rätten, hvilken President-skan sökt öfverlåta till annor man, jemväl blifvit, på anstältdt klander af arfvingar genom Hof-Rättens laga kraftvunnna dom den 15 Junii 1804 uphälvit och ogilt förklaradt **), samt i fråga om skulds betalning

afvikande från den fastställda föreningens lydelse och klara ordaförstånd kan vara så olofligt, som Herr Justitiæ-Rådet förmenar, utan hålla vi fast mer för alldeles säkert, att man, ej allenast i tolkning, men genom rakt förklarande, att den icke gäller, kan och bör afvika derifrån, så snart man genom dess efterföljd skulle minska en rättighet för någon, som om föreningen varit okuntig, den stund han förvärfvade samma rättighet,

*) De förordnanden om rättigheter och skyldigheter, som skola blifva allmänt förbindande, måste vara allmänt kända. Ett beslut, gifvet af hvilken myndighet som helst, af Konungen sjelf, i enskilda frågor och tvister, förpligtar endast dem, det angår. Alla andra, som icke deltagit i tvisten, äga alla sina rättegångsförmåner öppna, utan hinder af samma beslut. Kungöras måste allt, hvad som skall blifva gällande för andra än dem, hvilka i saken deltagit och varit hörde. Om tolkning af Presidentskan Rosenadlers rättigheter och skyldigheter, i kraft af hennes med dess man och arfvingar slutna förening, är icke fråga. Denna förenings giltighet emot dem, som ingått och fått den af Konungen fastställd, lemnas äfven i dess fulla värde. Men att de deri stadgade rättigheter och skyldigheter skulle gälla mot någon annan, som deraf icke fått del eller kunskap, det kunna vi aldrig begripa. Och således tro vi ej heller, att allt

**) Ingen tvillar, att ju på samma sätt en ansökan om inteckning i denna egendom skulle blifvit afslagen, om den Kongl. fastställelsen dessförinnan och före lånets upptagande hade kommit till behörig kännedom. Annan sak är det att förekomma fullbordandet af en handling, innan någon ännu deraf lidit eller derpå vunnit laglig säkerhet — annat åter att frångåta en förvärfvare någon redan åtkommen och lagligen bekräftad rätt. Och om Kongl. Hofrätten år 1804 skulle hafva misstagit sig (hvilket vi ej äro i tillfälle att veta); om, äfven då, köparen, som tilläfsventyrs handlat på god tro, hvarken känt eller varit skyldig att känna, hvad som låg i vägen för hans åtkomst, bordt njuta den orubbad till godo; så kan väl detta ej därför äga större inflytande på den handling, hvarom nu

”afur Stafsund till Presidentskans Borgenä-
 ”rer lagens förordnande i allmänhet om
 ”gälds godtgörande, innan arftagas får, må-
 ”ste, efter min tanka, vika *) för Pre-
 ”sidentskans ofvan anförde, orubbelig kraft
 ”tillagde förbindelser, uti hvilkas helgd sä-
 ”kerhet blifvit arfvingarne förvarad **) för
 ”tillgodonjutande af hvad dem var förordadt
 ”och medgifvit; ty och då Presidentskans
 ”arftagare således ägt onkelig rätt, att i
 ”förlitande på hennes lika så fullständiga
 ”som tydliga förpligtelser, utan någon deras
 ”vidare särskilta omsorg, att förekomma
 ”med dessa förpliktelser oförenliga åtgär-
 ”der ***) trygga sig dervid, att Stafsunds
 ”egendom hölles dem ograverad tillhanda,
 ”för att efter Presidentskans död få till-

fråga är, eller en i egendomen beviljad in-
 teckning.

*) Lagen om gälds godtgörande innan arftages
 viker aldrig för något anspråk, så länge ägan-
 derätt består och dess enklaste grunder erkän-
 nas. Kan man fräntaga oss våra lagliga fordrin-
 gar; så kan man fräntaga oss allt, hvad vi
 äga. Endast ett bud af den makt, som efter
 behag ger lagar och viker ifrån dem, kan å-
 stadkomma något sådant. Vi grubbla icke öf-
 ver förbindelsen att lyda sådana bud, äfven
 sedan den makt ej mera är, som gifvit dem.
 Vi hålla oss blott vid den enkla regeln, att de-
 ras förbindande kraft ej kan vara större än
 den, som tillkommen en rättmätig lagstiftnings-
 bud, och således ej kan sträcka sig till flera
 än dem, till hvilkas kännedom de blifvit or-
 dentligen befordrade.

**) Nejj säkerhet var dem ingalunda förvarad, om-
 de icke iakttagit, hvad de, såsom hörde i sa-
 ken, så lätt bordt finna nödigt, nemligen att
 till den Domstol, Häradsrätten, der all gra-
 vation i egendomen måste vara känd, ingifva
 den Kongl. fastställelsen å ett fördrag, som
 skulle utestänga all annan gravation. Detta är
 likväl, hvad arfvingarne aldrig gjort.

***) Omsorgen att förekomma dessa åtgärder kunde
 ej vara någon annan, än det här näst förut
 omtalte kungörandet för Häradsrätten. Det

”trädas; och hvad enskildt rörer hustru
 ”Hagströms inteckning, densamma tillkom-
 ”mit på Presidentskans blotta medgifvande,
 ”det hon †) likväl kände icke vara, emot
 ”föreningen af hennes egen särskildta för-
 ”bindelse, något gällande utan hennes arf-
 ”vingars bifall, men hvilket hon det oak-
 ”tadt icke sökt utverka ††); och nu va-
 ”rande arftagare, hvilka inträdt uti alla de
 ”deras företrädare i arfstägten af Presi-
 ”dentskan Rosenadler tillerkända rättighe-
 ”ter, inom laga tid efter det de om in-
 ”tecknings-tillgårelsen fått kunskap, an-
 ”mält och fört klagan deröfver på veder-

har således icke undfallit Herr Justitiärådet,
 att en sådan omsorg felade. Men på hvad
 grund kan det möjligen sägas, att denna om-
 sorg icke ålåg arfvingarne? På hvad sätt man
 helst må aftala med en fastighets-ägare om
 tillåtelse att gravea hans hemman; kan man
 väl någonsin föreställa sig, att detta skall gälla
 till tredje mans förfång, innan det inflatit i
 det protokoll, ur hvilket gravationsbevis med-
 delas?

†) Hvilkendera? Är det hustru Hagström, som
 kände detta? — Nej, det är samma person, hvars
 egen särskilda förbindelse straxt efteråt om-
 talas. Nå väl. Af Presidentskan Rosenadlers
 kännedom ntkom för hustru Hagström hvar-
 ken gagn eller förbindelse. Och sådan kän-
 nedom, som förbinder att respektera gravation-
 ner i en fastighet, kunde dessutom hustru
 Hagström aldrig annorlunda äga än ur inteck-
 nings-protokollerna, hvilka härom ingen ting
 innehöllo. Om hon än öfvertygades att hafva
 sett den Kongl. fastställelsen; så kunde myc-
 ken fråga vara, huruvida hon borde anse den
 mot sig gällande innan den fanns uti inteck-
 nings-protokollet.

††) Skäl, som skulle kunna användas emot Pre-
 sidentskan Rosenadler, i fall fråga vore om nå-
 gon fördel, som hon ville draga af län-kon-
 traktet med hustru Hagström. Men att Pre-
 sidentskan försummade plikter mot sina arf-
 vingar, huru skall väl hustru Hagströms rätt
 derigenom minskas?

"börlig ort, hvarförinnan de eller förrige
 "rätts ägare icke eller haft skyldighet på
 "sig, att till deras rätts bevarande något
 "åtgöra *); vid hvilka förhållanden ombe-
 "rörde inteckning icke kan, efter mitt om-
 "döme, verka emot arfvingarne eller med-
 "föra betalning utur egendomen, helst mot-
 "satsen skulle rubba föreningen och med
 "detsamma Konungens fastställelse-beslut,
 "så anser jag mig böra i underdånighet
 "tillstyrka, att, med ändring af Hofrättens
 "dom i hvad den rörer hustru Hagströms
 "förmenta inteknings-rätt, Stafsunds egen-
 "dom förklarar fri från användande till be-
 "talning, för så väl de Presidentskan Ro-
 "senadlers skulder, för hvilka inteckning ej
 "blifvit sökt eller beviljad, som ock för
 "hustru Hagströms inteknade fordran **).

"Beträffande hvad Kammarherren Reu-
 "tersköld särskildt i underdånighet anført,
 "angående inteckning i Stafsund för inne-
 "hållet af en på 5000 R:d Banco, utaf
 "Presidentskan Rosenadler den 6 Julii 1811
 "utfärdad förskrifning, hvaraf Kammar-
 "herren är innehafvare, så och i grund af
 "hvad här ofvanföre blifvit stadgadt, an-
 "gående Stafsunds egendoms användande
 "till gälds betalning, anser jag all verkan
 "af den inteckning Kammarherren sökt,
 "att till säkerhet för denna fordran sig be-
 "reda, nu kommer att förfalla ***), i följd

"hvaraf särskildt utlåtande öfver Kammar-
 "herrers ansökning om försuten tids åter-
 "ställande, för att få Hof-Rättens emot
 "honom i Concurs-tvisten meddelde laga
 "kraft-vundne dom, angående deruti afsla-
 "gen intecknings-rätt pröfvad, icke är af
 "nöden †).

"Vidare och på grund af President-
 "skan Rosenadlers här ofvan anmärkte ovil-
 "kurliga förpligtelser, att icke till någon
 "del förminska eller förskingra Stafsunds
 "egendom sådan hon densamma till för-
 "valtning och begagnande emottagit, anser
 "jag Presidentskan icke hafva ägt magt till
 "den af henne vidtagne författning, att hu-
 "stru Hagström och hennes Barn skulle ef-
 "ter Presidentskans död få tillträda och för
 "deras lifstid åtnjuta besittningsrätt å det
 "Stafsund tillydande Sanda hemman; hvar-
 "före jag ock i underdånighet tillstyrker,
 "att denna Presidentskans författning, så-
 "som förnärmande den hennes arfvingar ge-
 "nom oftanämnde kraftälgande förening till-
 "erkända rätt, må förklarar ogild och utan
 "verkan, i följd hvaraf hustru Hagströms
 "och hennes barns yrkande, att, i händelse
 "af förlänings-rättens förlorande, de åt-
 "minstone borde i deras lifstid få åtnjuta
 "årliga afkastningen af hemmanet till up-
 "gifvit belopp af 800 R:d Banco, icke el-
 "ler, efter min tanke, förtjenar något af-
 "seende ††).

*) Kan detta möjligen vara med öfverläggning
 sagdt? Låter det ett ögonblick sig tänkas, att
 hvem som skall hafva fördel af en handling,
 hvars kungörande är ett vilkor för dess gil-
 tighet, och icke särskildt ålagdt någon annan
 att besörja, ej har på sig skyldighet att om
 kungörandet föranstalta, derest han vill kom-
 ma i åtnjutande af fördelen?

**) Detta är den slutföljd, som står eller faller
 med de grunder, hvarpå vi sett den upföras.

*) Ännu hvilas slutföljden på samma premis-
 ser, och är derföre lika beskaffad.

†) Kongl. Hofrättens konkursdom hade således
 vunnit laga kraft, och den inteckningsrätt, som
 här är i fråga, hade genom samma dom blif-
 vit afslagen. Huru kunde då denna intecknings-
 rätt nu prövas, såsom likväl Herr Justitiæ-
 rådet redan gjort?

††) Här skulle det synas, såsom voro ogillandet
 af hustru Hagströms och hennes barns anspråk
 på Sanda hemman ej mera lagligt än förkas-
 tandet af hennes inteckningsrätt; men så för-
 håller det sig icke. Presidentskan Rosenadlers

Herrar Justitiæ-Råderne Grefve Ström-
felt och Ekorn hade skrifteligen tillkännagifvit det de härmed till alla delar sig för-
enade.

Herr Justitiæ-Rådet Torén har yt-
rat: — — — — —

”Vid en sådan pröfning finner jag,
”uppå de af Hof-Rätten anförde grunder,
”att, så vidt det angår de Borgenärens för-
”dringar, för hvilka Inteckningar uti Staf-
”sund icke blifvit beviljade, samma egen-
”dom icke kan, emot den stadfästade för-
”eningen, anses, såsom en Concursummassans
”tillhörighet, eller användas till betalning
”för de i Concursum i allmänhet fastställda
”fordringar *).

”Men deremot företer sig, efter mitt
”omdöme, ett annat förhållande **) i af-
”seende på den af hustru Hagström lika-
”ledes utur Stafsund yrkade betalning för
”det deruti intecknade Skuldebref jemte
”ränta. — Genom den inteckning, som Hä-
”rads-Rätten den 10 Februari 1812 till
”säkerhet för samma Skuldebref å 5000 R.d.
”Banco meddelat, har den stadfästade för-
”eningen blifvit öfverträdd ***) och det

förordnande om Sanda hemman var ett testa-
mente, som af testaments-tagarne ej blifvit be-
vakadt, och derföre af Hofrätten samt Under-
domstolarne rättvisligen är ansedt icke kunna
för hustru Hagström och hennes barn medföra
den yrkade förmånen.

*) En fråga, som visserligen också förtjente att
undersökas efter den grundsats, vi anført, om
förhållandet imellan borgenärens och arfvin-
gars rätt, och hvori Nedre Justitiæ-Revisionen
afgifvit ett från samtliga Domstolarnes mening
skiljaktigt utlåtande, deraf vi till slut vilja
lemna ett utdrag, om rummet sådant medgifver..

**) Dock endast skiljaktigt genom sjelfva inteck-
ningen.

***) Utan tvifvel; men icke först då blef den
öfverträdd. Detta skedde redan i den stund,
lånet togs; ty som förbudet mot egendomens

”återstår således att pröfva, huruvida an-
”tingen Presidentskan Rosenadlers arfvin-
”gar eller Borgenären må komma att vid-
”kännas påföljden deraf. Ostridigt är, att
”Arfvingarne, som känt föreningen, bort
”och kunnat till deras egen fördel och sä-
”kerhet vaka öfver efterlefnaden och verk-
”ställigheten deraf, och i sådant ändamål
”hos Domstolen i Häradet förete densam-
”ma; hvartill de haft desto större anled-
”ning, som de genom den särskildta för-
”bindelse, hvilken Presidentskan Rosenad-
”ler samma dag, då föreningen afslutades,
”afgaf, fått anmaning, att till desto större
”säkerhet, utan vidare communication med
”hennes, låta vid vederbörlig Domstol inteck-
”na hennes förbindelse — en anmaning,
”som tydeligen åsyftat att förekomma obe-
”höriga inteckningar †) — då nu förenin-
”gen eller förbindelsen icke finnes hafva
”blifvit hos Häradets-Rätten företedd; då arf-
”vingarne, som genom berörde förbindelser
”fått äganderätten till Stafsunds egendom
”på sig öfverlåten ††), icke eller vidtagit

gravrande då ej fänns uti intecknings-pro-
kollet; så ägde långifvaren ostridigt rätt att
grunda sin säkerhet på den inteckning, som ej
kunde honom vägras. Redan då var han bedra-
gen, om denna säkerhet undanryktes honom,
sedan han lemnat sina penningar. Förbindel-
sen att icke gravera egendomen var således
redan bruten i den stund, lånet gjordes.

†) Detta bevisar då, att man redan vid förbin-
delsens upsättande insåg den sanning, vi för-
fäktat, att inteckningar, som tillkommo förr,
än förbindelsen fått ruin i intecknings-pro-
kollet, ej kunde genom honom förlora sin kraft.

††) Nej, Fru Rosenadlers förbindelse utgjorde
visserligen icke en verklig öfverlåtelse af ägan-
derätten. Hvad denna förbindelse i sjelfva verk-
ket var, begripa vi ej; men lika gerna kunde
den kallas testamente, som gifva eller något
slags afhändaande — och detta senare skedde
den likväl varit, om äganderätten skulle kunnat

"någon annan med lag förenlig åtgärd till
 "förekommande af inteckning för förre äga-
 "rens skuldebref; då hustru Hagström, som
 "icke kunnat öfvertygas att hafva afvetat
 "föreningen, när inteckningen beviljades,
 "således måste anses hafva densamma på
 "god tro sökt *); och då ändtligen, i stri-
 "digt förhållande emellan en arfvinge, som
 "försummat försäkra sig om en vinst, hvil-
 "ken han i annat fall kunnat påräkna, och
 "en borgenär, som till förvarande af sin
 "rätt och till förekommande af en positif
 "förlust användt all den omtänka, hvilken
 "lagen i allmänhet godkänner, — det ef-
 "ter min tanke är med rättvisa och billig-
 "het **) öfverensstämmande, att den förre
 "håldre än den sednare må vidkännas för-
 "lusten; så anser jag mig böra i underdå-
 "nighet tillstyrka, att berörde inteckning
 "måtte för faststående förklaras, samt att
 "således det slut, deruti Hof-Rätten i den-
 "na del af målet stadnat, må gillas.

nat öfvergå till Fru Rosenadlers arfvingar, ge-
 nom blotta förbindelsen, hvilken deremot in-
 nefattade ingen ting annat, än att hon skulle
 bibehålla egendomen i ett visst skick till sin
 död, så att den då kunde i sådant skick arf-
 vas. — Detta minskar dock ingalunda kraften
 af Herr Justitiæ-rådets argument. Ehuru Fru
 Rosenadlers arfvingar aldrig i hennes lifstid
 voro ägare af Stafsund; voro de ej destomind-
 re skyldige att sjelfve iakttaga den rätt, de i
 denna egenom ville tillgodonjuta.

*) Visserligen. Och hon behöfde icke ens va-
 ra i god tro. Detta ord synes ej lämpligt, då
 fråga endast är att lita på en Domstols proto-
 koller. God eller elak tro om förhållandet i
 öfrigt gjorde ingen ting till saken. Om sjelfva
 den omtvistade förbindelsen kunde hustru Hag-
 ström, i fall hon ock kände den, tro hvad hon
 behagade, och naturligtast, att man aldrig äm-
 nade begagna sig deraf, så länge den icke hos
 Håradsrätten annältes.

**) Ordet *billighet* har ingen ting här att göra.
 Med lag och ovilkorlig rättvisa är den yttrade
 meningen öfvensstämmande.

"I alla öfriga delar af saken förenar
 "jag mig med Justitiæ-Rådet Örbom" ***)
 Herr Justitiæ-Rådet Poppius hade uti
 skrifteligt utlåtande sagt:

"På de flere skäl Justitiæ-Råderne Ör-
 "bom och Torén omständeligen anfört, an-
 "ser äfven jag Presidentskan Rosenadlers
 "rätt till Stafsunds egendom med hvad der-
 "till lydde, hafva varit inskränkt blott till
 "besittning deraf i hennes lifstid †). — Nu
 "ehuru sig icke visar, att hustru Hagström,
 "enär hon till säkerhet för sin fordran åt-
 "nöjde sig med den af Presidentskan Ro-
 "senadler utfäste och af Hårad-Rätten god-
 "kände inteckning uti Stafsund, hade sig
 "bekant, att Presidentskan Rosenadlers be-
 "sittning till Stafsund var förenad med så-
 "dane vilkor, att hennes bifall till Inteck-
 "ningen för hustru Hagströms fordran, ej
 "kunde bereda bättre eller annan säkerhet
 "än den hustru Hagström kunde tro sig
 "äga uti Presidentskan Rosenadlers blotta
 "namn ††), hvarföre ock hustru Hagströms

***). Men Justitiæ-rådet Örbom har, i frågan om
 Reutersköldska inteckningen, utgått från sam-
 ma grund, hvarpå han dömt öfver den Hag-
 strömska. Huru är det då möjligt, att förklara
 denna grund falsk i den ena frågan och an-
 taga den i den andra?

†) Ja, i fall man anser äganderätten redan vara
 i hennes lifstid öfverlåten till arfvingarne.

††) Det vill ju säga detsamma, som att inteck-
 ningen, såsom inteckning, beredde ingen sä-
 kerhet? Hvad låntagarens namn försäkrar, är
 hans betalnings-skyldighet. Hvad som sökes
 genom inteckning, är säkerhet om tillgång till
 betalningen. Huru tryggad man må vara om
 förbindelsens giltighet; så äger man deri ej nå-
 gon trygghet om tillgångarne; och tvertom.

För öfrigt ser man här, att Fru Rosenadler
 hade bifallit eller utfäst den inteckning. Hå-
 radsrätten godkände. Håri ligger då ett ytter-
 ligare bevis, att långivaren var bedragen, den
 stund lånet togs, om han ej fick till godo njuta
 sin inteckning.

”påstående, att hon, som handlat i god tro,
 ”ej borde stadna i lidande, hämtar styrka
 ”af billigheten *); dock som till bevaran-
 ”de af tredje mans rätt lagen ej medgifver
 ”att Inteckning, ehvad den eljest i laglig
 ”ordning tillkommit, må gälla uti annan
 ”egendom, än den, hvaröfver Galdenären
 ”råder **) den tid inteckning medgifves
 ”och beviljas, som den handling, hvarige-
 ”nom vederbörande Domstol beviljar inteck-
 ”ning, ej kan efter mitt omdöme anses in-
 ”nefatta det Domslut, som leder till ovil-
 ”korlig verkställighet i afseende på galdens
 ”betalning utur den intecknade egendo-
 ”men ***), utan egentligen innebär ett of-
 ”fentligt bevis om inteckningens tillvarelse,
 ”hvilket icke må lägga hinder i vägen för
 ”laglig pröfning om de frågor, de der kun-
 ”na upstå angående verkan och följderna

*) Billigheten är aldrig någon styrka för ett lagligt anspråk. Ingen äger klaga öfver lidande, om han hos Domstolar icke får, hvad blotta billigheten tillerkänner honom.

**) Hvem annan än Fru Rosenadler rådde då öfver Stafsands egendom, när inteckningen åt hustru Hagström medgafs och beviljades? I fall, såsom vi redan tro oss hafva bevisat, äganderätten då ännu alldeles icke öfvergått till Fru Rosenadlers arfvingar; var det väl någon annan än hon sjelf, som rådde öfver egendomen? Eller var den utan ägare?

***) Men om inteckning icke leder till denna ovilkorliga verkställighet; följer väl deraf, att den leder till ingen verkställighet, och till ingen ting? Visserligen fordras det mer, än blotta inteckningen, till ovilkorlig utsökning. Det fordras pröfning först och främst af skuldens verklighet, och dessutom af öfrige intecknings-ägares möjligtvis skeende anspråk på bättre rätt och någon gång till och med af andra fordringar, som kunna stå framför all inteckningsrätt. Men allt detta hindrar icke, att verklig inteckningsrätt leder till alla de följder, som lagen utstakat — inteckningen må då kallas *domslut*, eller icke,

”af samma inteckning †); alltså och då
 ”Presidentskan Rosenadlers arfvingar icke
 ”eller kunna sägas hafva igenom uturaktlä-
 ”tenhet af något i lag dem föreskrifvit
 ”åliggande ††) förverkat den rätt, hvarvid
 ”de igenom föreningen af 1783 och Ko-
 ”nungens Dom den 24 Augusti 1784 va-
 ”rit tryggade, men hustru Hagström fast-
 ”mer kan sägas hafva varit i tillfälle att
 ”sig förese †††) om hon icke haft så all-

†) All möjlig rätt att pröfva minskar ju ingen rätt i sjelfva saken. Pröfve man då verkan och följderna efter alla möjliga regler — endast man ej till intet gör dem genom blotta ombytet af benämningar på hvad som måste vara och förblifva detsamma, antingen det heter *domslut*, *handling*, hvarigenom inteckning beviljas, *offentligt bevis* om inteckningens tillvarelse, eller helt enkelt *inteckning*.

††) Icke något i lag föreskrifvet åliggande hafva de uraktlåt, och ingen rätt hafva de förverkat. De hafva blott uraktlåt att någonsin förskaffa sig den rätt, hvarom fråga är, och af hvilken de aldrig kommit i besittning genom föreningen och Konungens dom allena. Lagen föreskrifver icke, att man skall låta inteckna sitt skuldebref. Den säger blott, huru sådant får ske, i fall man vill förvärva sig den rätt, som inteckning medförer. Den, som underlåter att så försara, förverkar ej någon inteckning — han bör väl då njuta den till godo?

†††) Huru detta kan sägas, begripa vi icke, om ej på samma sätt som, enligt ordspråket, all ting låter sig sägas. Också nämner ej Herr Justitie-Rådet, på hvad grund det vore, som hustru Hagström skulle kunna sägas hafva varit i tillfälle att sig förese. Och huru skall man tänka sig detta föresende? Skulle hustru Hagström gissa, att Fru Rosenadlers aftal med dess man och arfvingar existerade? Och i fall hon gissade det; huru skulle hon få visshet? Om hon efterfrågade och ej fick uplysning; skulle hon väl genom söka Fru Presidentskans eller dess arfvingars gömmor? Eller skulle hon gissa, äfven att de

”deles önskränkt förtroende till President-
 ”skan Rosenadlers upgift, att hon låtit der-
 ”vid berö, utän att efterfråga med hvad
 ”rätt, på grund af åtkomst handlingar Pre-
 ”sidentskan Rosenadler kunde utlofva sig
 ”gifva hustru Hagström den säkerhet hon
 ”igenom inteckning uti Stafsund ville sig
 ”tillvinna *); fördenskull och i anseende
 ”till de flere af Justitiæ-Rådet Örbom up-
 ”tagne skäl **) instämmer äfven jag med
 ”bemälte Justitiæ-Råd uti frågan om ver-
 ”kan af den omtvistade inteckningen, såsom
 ”ock jag, i alla öfriga delar af målet, bi-
 ”råder den af honom yttrade mening.”

Hans Excellence, Herr Grefven och
 Justitiæ Stats-Ministern har upläsit följande
 skriftliga yttrande:

”Jag instämmer för min del uti det
 ”yttrande Justitiæ-Rådet Torén afgifvit och
 ”vill endast härvid tillägga den anmärk-
 ”ning, att vid genomseende af Fru Rosen-
 ”adlers arfvingars den 27 October 1783
 ”till Kongl. Maj:t ingifna, af Nedre Revi-
 ”sionen uti dess Betänkande åberopade,
 ”förklaring jag af innehållet deraf icke kan
 ”draga någon följd som skulle leda till

uprättade skrifterna blifvit ingifna till något
 annat embetsställe än Häradsrätten, såsom t.
 ex. i Kongl. Maj:ts Kantzli?

*) Att hustru Hagström icke efterfrågat, med
 hvad rätt Fru Rosenadler utlofvade inteckning,
 är väl svårt att veta, om icke den förra själf
 är väl uppgifvit, hvilket är föga troligt. Om man
 då antager lika gerna, att hon frågade, som
 att hon icke frågade; så kan man lätt före-
 ställa sig, att hon fick se alla nödiga åtkomst-
 handlingar; ty visserligen voro de att till-
 gå. Fru Rosenadlers äganderätt är aldrig be-
 tviflad.

**) När dessa läggas härtill; så är samlingen
 tvifvelsutan fullständig -- ehuru just intet hin-
 der finnes, hvarföre den ej skulle kunna ökas
 med ganska många lika kraftiga skäl.

”minskning af den rätt arfvingarne till Staf-
 ”sunds egendom nu yrkat.” ***)

Härmed var omröstningen slutad, och
 Kongl. Maj:ts nådiga Dom blef således en-
 lig med Herrar Justitiæ-Råden Poppius's,
 Ekorns, Grefve Strömfelts och Örboms sam-
 manstämmande meningar.

***) Rättigheten nemligen att undantaga egen-
 domen från konkursmassan — icke rättigheten
 att få den befriad från Hagströmska intecknin-
 gen; ty denna senare har Hans Excellence, lika
 med Herr Justitiæ-Rådet Torén, ogillat.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Spanien. Allt går sin lugna gång; Konungen
 visar beständigt sin stora tillgifvenhet för Consti-
 tutionen. ”Säg mig”, så tilltalade H. M. Ministern
 D. Aug. Arguelles, ”hvad jag till den ändan bör
 göra; det skall af hjertat gerna ske. Det är Ni
 och edra medbröder, som skola hjälpa mig, och om
 det goda icke sker, blir det icke min skuld. Ni
 vet dessutom, hvilken ansvarighet hvilat på er.”
 Då en af juntan uprättad lista på candidater till
 höga embeten framlades, antogs den hel och hål-
 len af H. M., som blott utströk ur tredje rummet
 och själf öfverst skref ett namn, med den anmärk-
 ning: ”år 1814 updrog jag åt honom att leda en
 rättegång mot de liberala; men han vägrade man-
 ligt och recommenderade ett alldeles motsatt sy-
 stem af försoning och moderation, på en tid då
 hvar man dolde sanningen för mig.” Konungen
 går ofta till fots i staden, köper tidningar, som
 han tycker om, och låter läsa för sig det vigtiga-
 ste. — De liberala komma efter hand till höga an-
 deliga värdigheter. Två till deputerade valda pre-
 ster hafva fått, den ena Erkestiftet i Sevilla, den
 andre Archidiaconatet i Murviedro. Några och 30
 prester (hvaribland 4 biskopar) komma att sitta i
 Cortes. Resten utgöres hufvudsakligen af Advoca-
 tater, jordägare, köpmän, men högst få embets-
 män. De deputerade, som finnas i Madrid, ämnas
 att bilda en förberedande junta, som skulle öppnas
 i slutet af sista månaden och icke sitta i hufvud-
 staden, för att vara allgenad från hofvet förströ-
 elser och skaffa en liten stad upkomst, genom de
 penningar, som komma i omlopp.